

ΤΕΙ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
Τμήμα Τεχνολόγων Γεωπόνων

**Προβλήματα και Προοπτικές των Πολυετών Καλλιεργειών
στο Δήμο Μεσσαπίων του νομού Ευβοίας. Προτάσεις
βελτίωσης**

Πτυχιακή Εργασία
Δούδαλης Σπυρίδων

Καθηγήτρια
Πετροπούλου Σμαραγδή

Καλαμάτα, 2017

Με πλήρη επίγνωση των συνεπειών του νόμου περί πνευματικών δικαιωμάτων, δηλώνω ενυπογράφως ότι είμαι αποκλειστικός συγγραφέας της παρούσας Πτυχιακής Εργασίας, για την ολοκλήρωση της οποίας κάθε βοήθεια είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται λεπτομερώς στην εργασία αυτή. Έχω αναφέρει λεπτομερώς όλες τις πηγές χρήσης δεδομένων, απόψεων, θέσεων και προτάσεων, ιδεών και λεκτικών αναφορών, είτε κατά κυριολεξία είτε βάσει επιστημονικής παράφρασης. Αναλαμβάνω την προσωπική και ατομική ευθύνη ότι σε περίπτωση αποτυχίας στην υλοποίηση των παραπάνω δηλωθέντων στοιχείων, είμαι υπόλογος έναντι λογοκλοπής, γεγονός που σημαίνει αποτυχία στην Πτυχιακή μου Εργασία και κατά συνέπεια αποτυχία απόκτησης Τίτλου Σπουδών, πέραν των λοιπών συνεπειών του νόμου περί πνευματικών δικαιωμάτων. Δηλώνω, συνεπώς, ότι αυτή η Πτυχιακή Εργασία προετοιμάστηκε και ολοκληρώθηκε από εμένα προσωπικά και αποκλειστικά και ότι, αναλαμβάνω πλήρως όλες τις συνέπειες του νόμου στην περίπτωση κατά την οποία αποδειχθεί, διαχρονικά, ότι η εργασία αυτή ή τμήμα της δεν μου ανήκει διότι είναι προϊόν λογοκλοπής άλλης πνευματικής ιδιοκτησίας.

Όνομα και Επώνυμο Συγγραφέα (με κεφαλαία γράμματα):

.....

Υπογραφή (ολογράφως, χωρίς μονογραφή):

.....

Ημερομηνία (ημέρα - μήνας - έτος):

.....

Περίληψη

Σε αυτήν την εργασία γίνεται μια αναφορά στα είδη των πολυετών (δένδρα, αμπέλια) και των μονοετών (φυτά μεγάλης καλλιέργειας, λαχανικά) καλλιεργειών στον τέως Καποδιστριακό Δήμο Μεσσαπίων ο οποίος πλέον αποτελεί τμήμα του Καλικρατικού Δήμου Διρφύων Μεσσαπίων. Σήμερα ο Δήμος Μεσσαπίων είναι γνωστός ως Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων. Επίσης γίνονται διάφορες προτάσεις για την βελτίωση των πολυετών αυτών καλλιεργειών.

Ο δήμος Μεσσαπίων προήλθε από συγχωνεύσεις του δήμου Ψαχνών και διαφόρων περιφερειακών αυτού κοινοτήτων και συνοικισμών και αποτελούσε τον μεγαλύτερο σε έκταση δήμο στην νήσο Εύβοια και έναν από τους μεγαλύτερους στην Ελληνική περιφέρεια μέχρι την συγχώνευση του στον νέο Δήμο Διρφύων Μεσσαπίων σύμφωνα με το Σχέδιο Καλλικράτης.

Η εργασία είναι χωρισμένη σε πέντε τμήματα και στο σύνολό τους δείχνουν μια σαφή εικόνα για το είδος και τις καλλιέργειες που συναντώνται στα τμήματα του Δήμου Μεσσαπίων (σημερινή Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων). Παρουσιάζουν και την εξέλιξη τους μεταξύ των χρόνων 2003 και 2016.

Στο πρώτο Κεφάλαιο γίνεται μια εισαγωγή στην εργασία όπου δίνεται μια αναφορά του δήμου Μεσσαπίων (σημερινή Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων) ως προς τη δημιουργία του και τη γεωγραφική του θέση και επίσης περιγράφονται οι δημοτική και οι τοπικές κοινότητες που τον αποτελούσαν. Δίνονται και ορισμένες πληροφορίες σχετικά με το είδος του εδάφους το οποίο διαθέτουν.

Στο δεύτερο Κεφάλαιο αναφέρονται και περιγράφονται οι πολυετείς καλλιέργειες (δενδρώδεις και αμπέλια) που υπάρχουν στη Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων συγκεντρωτικά και ανά κοινότητα.

Στο τρίτο Κεφάλαιο αναφέρονται οι μονοετείς καλλιέργειες (φυτά μεγάλης καλλιέργειας και λαχανικά) που υπάρχουν στη Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων και ανά κοινότητα.

Στο τέταρτο Κεφάλαιο αναφέρονται προτάσεις βελτίωσης των τριών κυριότερων πολυετών καλλιεργειών.

Στην συνέχεια ακολουθεί η Βιβλιογραφία.

Περιεχόμενα

Κεφάλαιο 1^ο. Γενική Εισαγωγή	8
1.1. Γενική Εισαγωγή	9
1.1.1. Εισαγωγή: περιγραφή Δήμου Μεσσαπίων (σημερινή Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων)	9
1.1.2. Διοικητικές διαιρέσεις του Δήμου Μεσσαπίων (σημερινή Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων)	13
1.1.2.1. Δημοτική κοινότητα Ψαχνών	13
1.1.2.2. Τοπική κοινότητα Αγίας Σοφίας	14
1.1.2.3. Τοπική κοινότητα Άτταλης	14
1.1.2.4. Τοπική κοινότητα Καμαρίτσας	15
1.1.2.5. Τοπική κοινότητα Καστέλλας	15
1.1.2.6. Τοπική κοινότητα Κοντοδεσποτίου	16
1.1.2.7. Τοπική κοινότητα Κυπαρισσίου	17
1.1.2.8. Τοπική κοινότητα Μακρυκάπας	17
1.1.2.9. Τοπική κοινότητα Νεροτριβιάς	18
1.1.2.10. Τοπική κοινότητα Παγώντα	18
1.1.2.11. Τοπική κοινότητα Πολιτικών	19
1.1.2.12. Τοπική κοινότητα Σταυρού	20
1.1.2.13. Τοπική κοινότητα Τριάδος	20
1.1.3. Επισκόπηση Δήμου Μεσσαπίων (σημερινή Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων)	21
1.1.3.1. Επισκόπηση Δήμου Μεσσαπίων (σημερινή Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων)	21
Κεφάλαιο 2^ο. Πολυετείς Καλλιέργειες στο Δήμο Μεσσαπίων (σημερινή Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων)	23
2.1. Πολυετείς Καλλιέργειες στο Δήμο Μεσσαπίων (σημερινή Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων) συγκεντρωτικά.....	24
2.2. Πολυετείς Καλλιέργειες ανά κοινότητα	26
2.2.1. Δημοτική κοινότητα Ψαχνών	26
2.2.2. Τοπική κοινότητα Αγίας Σοφίας	28
2.2.3. Τοπική κοινότητα Άτταλης	30

2.2.4. Τοπική κοινότητα Καμαρίτσας	31
2.2.5. Τοπική κοινότητα Καστέλλας	32
2.2.6. Τοπική κοινότητα Κοντοδεσποτίου	33
2.2.7. Τοπική κοινότητα Κυπαρισσίου	35
2.2.8. Τοπική κοινότητα Μακρυκάπας	36
2.2.9. Τοπική κοινότητα Νεροτριβιάς	37
2.2.10. Τοπική κοινότητα Παγώντα	39
2.2.11. Τοπική κοινότητα Πολιτικών	40
2.2.12. Τοπική κοινότητα Σταυρού	41
2.2.13. Τοπική κοινότητα Τριάδος	42
2.3. Συμπεράσματα	43
Κεφάλαιο 3^ο. Φυτά Μεγάλης Καλλιέργειας στο Δήμο Μεσσαπίων (σημερινή Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων)	47
3.1. Φυτά Μεγάλης Καλλιέργειας και Λαχανώδεις Καλλιέργειες στο Δήμο Μεσσαπίων (σημερινή Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων) συγκεντρωτικά	48
3.2. Φυτά Μεγάλης Καλλιέργειας και Λαχανώδεις Καλλιέργειες ανά κοινότητα. στη Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων	51
3.2.1. Δημοτική κοινότητα Ψαχνών	51
3.2.2. Τοπική κοινότητα Αγίας Σοφίας	53
3.2.3. Τοπική κοινότητα Άτταλης	55
3.2.4. Τοπική κοινότητα Καμαρίτσας	57
3.2.5. Τοπική κοινότητα Καστέλλας	58
3.2.6. Τοπική κοινότητα Κοντοδεσποτίου	61
3.2.7. Τοπική κοινότητα Κυπαρισσίου	62
3.2.8. Τοπική κοινότητα Μακρυκάπας	63
3.2.9. Τοπική κοινότητα Νεροτριβιάς	64
3.2.10. Τοπική κοινότητα Παγώντα	66
3.2.11. Τοπική κοινότητα Πολιτικών	67
3.2.12. Τοπική κοινότητα Σταυρού	69
3.2.13. Τοπική κοινότητα Τριάδος	70

Κεφάλαιο 4^ο. Προτάσεις Βελτίωσης	73
4.1. Προτάσεις Βελτίωσης για τις Δενδρώδεις Καλλιέργειες	74
4.1.1. Ελιά	74
4.1.2. Φιστικιά	75
4.1.3. Αμπέλι	76
4.2. Προτάσεις Βελτίωσης για τα Φυτά Μεγάλης Καλλιέργειας	77
4.3. Προτάσεις Βελτίωσης για τις Λαχανοκομικές Καλλιέργειες	77
Βιβλιογραφία	78

Κεφάλαιο 1^ο. Γενική Εισαγωγή

1.1. Γενική Εισαγωγή

1.1.1. Εισαγωγή: περιγραφή Δήμου Μεσσαπίων (σημερινή Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων)

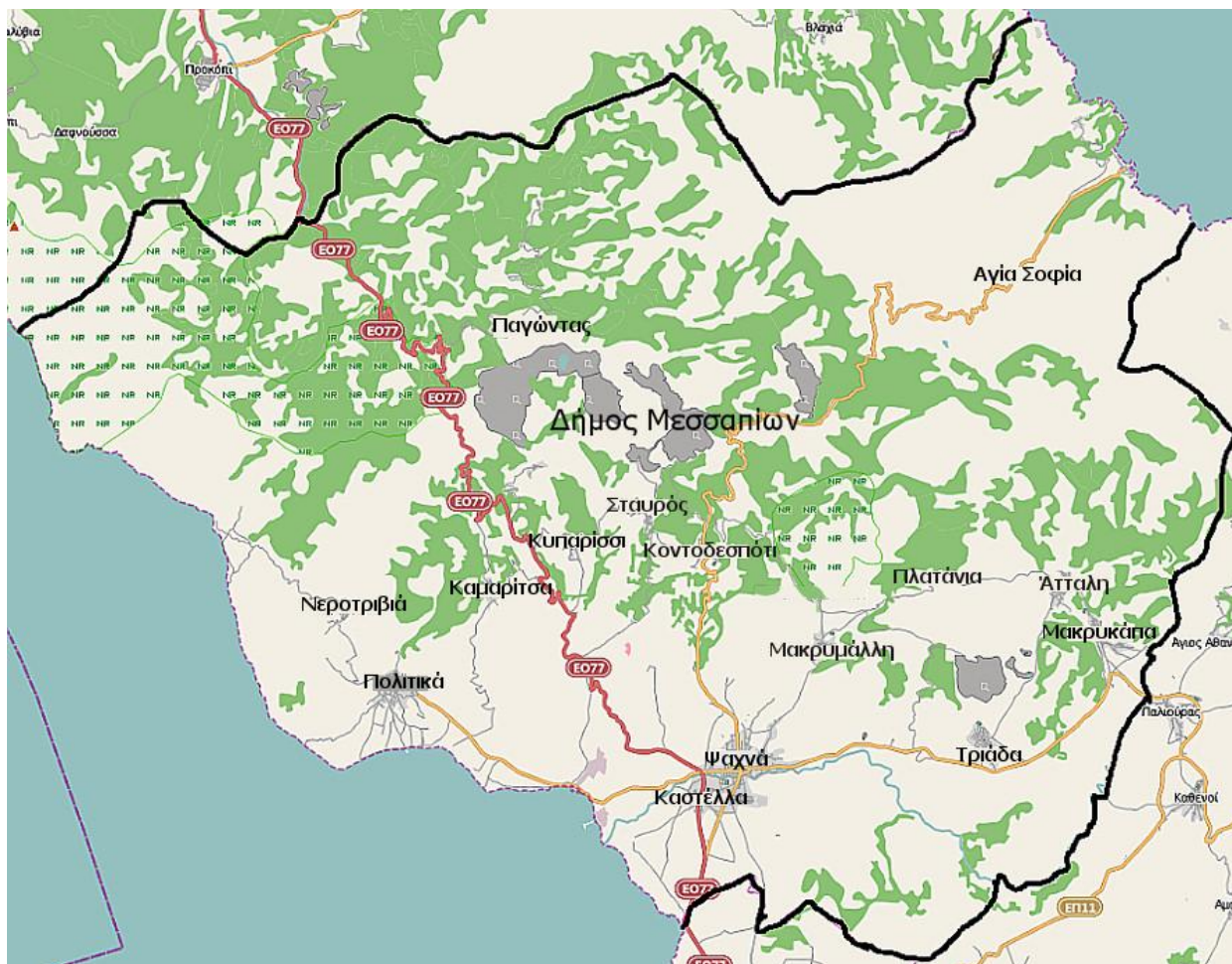
Ο δήμος Μεσσαπίων συστάθηκε με το "Σχέδιο Καποδίστριας" του 1997. Ήταν δήμος του νομού Ευβοίας μέχρι το 2010 και προήλθε από συγχωνεύσεις του δήμου Ψαχνών και διαφόρων περιφερειακών αυτού κοινοτήτων. Βρίσκεται στο κεντρικό τμήμα του νησιού, βόρεια της πόλης της Χαλκίδας. Αποτελούσε τον μεγαλύτερο σε έκταση δήμο του νομού Ευβοίας με έκταση 433,26 τετραγωνικών χιλιομέτρων. Ο δήμος αποτελείτο από 13 δημοτικά διαμερίσματα και είχε συνολικό πληθυσμό 13.756 κατοίκους. Βρισκόταν σε απόσταση 15 χιλιομέτρων βόρεια από την Χαλκίδα και περίπου 70 χιλιομέτρων από τον Άγιο Στέφανο στην Αθήνα. Έδρα του ήταν τα Ψαχνά.

Το 2011 βάσει του σχεδίου 'Καλλικράτης' συστήθηκε ο νέος Δήμος Διρφύων – Μεσσαπίων με έδρα τα Ψαχνά. Ο νέος αυτός Δήμος συγκροτείται από τους καταργηθέντες Δήμους Διρφύων και Μεσσαπίων που μετονομάστηκαν σε Δημοτικές Ενότητες. Έτσι, ο νέος Δήμος αποτελείται πλέον από τη Δημοτική Ενότητα Διρφύων και από τη Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων.

Εικόνα 1 Οι Δήμοι της Περιφερειακής Ενότητας Ευβοίας κατά το σχέδιο Καλλικράτης.

Ο δήμος Μεσσαπίων (και σημερινή Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων) αποτελείται από τη δημοτική κοινότητα Ψαχνών και τις τοπικές κοινότητες Αγίας Σοφίας, Άτταλης, Καμαρίτσας, Καστέλλας, Κοντοδεσποτίου, Κυπαρισσίου, Μακρυκάπας, Νεροτριβιάς, Παγώντα, Πολιτικών, Σταυρού, Τριάδος και Ψαχνών.

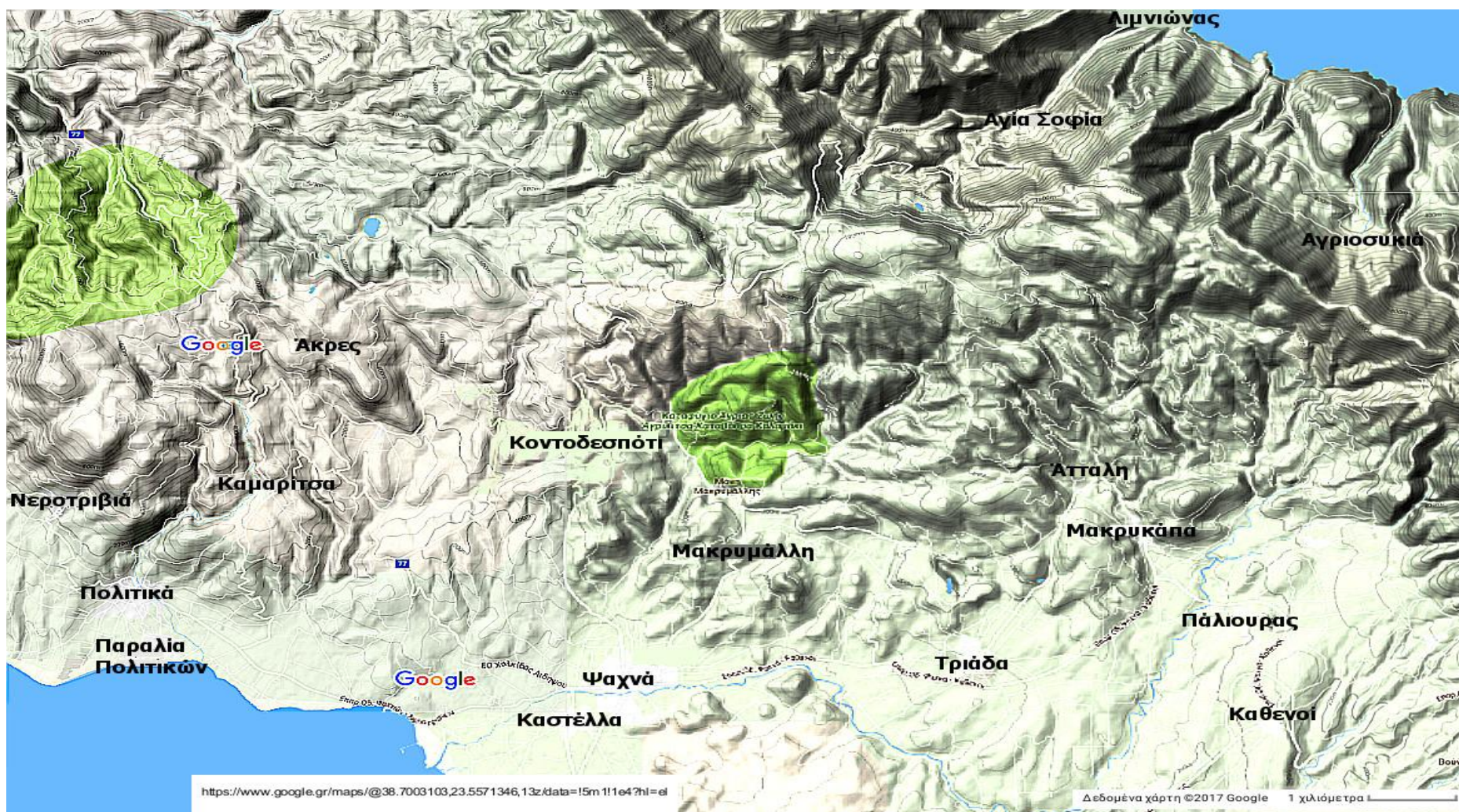
Εικόνα 2 Οι κυριότεροι οικισμοί της Δημοτικής Ενότητας Μεσσαπίων (πρώην Δήμου Μεσσαπίων)

Ο δήμος Μεσσαπίων (σημερινή Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων) βρίσκεται βορείως του δήμου Χαλκιδέων. Εκτείνεται κατά πλάτος της νήσου Ευβοίας από το κέντρο περίπου της νήσου με κατεύθυνση προς βορρά. Ερχόμενος από Αθήνα μπορείς να τον επισκεφτείς περνώντας μέσω των δύο γεφυρών στην Χαλκίδα και από εκεί στην Νέα Αρτάκη. Στην Νέα Αρτάκη μπορείς να ακολουθήσεις διάφορους δρόμους με τον συντομότερο και κυριότερο την Εθνική Οδό Χαλκίδας – Ιστιαίας (ΕΟ-77) με την οποία μπορείς να βρεθείς στα Ψαχνά. Από τα Ψαχνά μπορείς να κατευθυνθείς στις διάφορες τοπικές κοινότητες του δήμου μέσω του οδικού δικτύου.

Ο δήμος Μεσσαπίων (σημερινή Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων) βρέχεται από την θάλασσα στις τοπικές κοινότητες Καστέλλας, Πολιτικών και Νεροτριβιάς από την πλευρά του βορείου Ευβοϊκού κόλπου και από την τοπική κοινότητα της Αγίας Σοφίας από την πλευρά του Αιγαίου Πελάγους και συνορεύει στα νότια με την Δημοτική Ενότητα Νέας Αρτάκης (τμήμα του Δήμου Χαλκιδέων) και τη Δημοτική Ενότητα Διρφύων (το έτερο τμήμα του Δήμου Διρφύων - Μεσσαπίων) και βορείως

με τη Δημοτική Ενότητα Κηρέως (τμήμα του Δήμου Μαντουδίου - Λίμνης - Αγίας Άννας).

Η δημοτική κοινότητα Ψαχνών και οι λοιπές τοπικές κοινότητες του δήμου Μεσσαπίων (και σημερινής Δημοτικής Ενότητας Μεσσαπίων) αποτελούνται από ορεινές, ημιορεινές και πεδινές περιοχές. Οι πλέον ορεινές περιοχές βρίσκονται στις τοπικές κοινότητες Αγίας Σοφίας, Καμαρίτσας, Κοντοδεσποτίου, Κυπαρισσίου, Νεροτριβιάς και Σταυρού. Οι πεδινές και πλέον εύφορες περιοχές βρίσκονται στη δημοτική κοινότητα Ψαχνών και στις τοπικές κοινότητες Καστέλλας, Πολιτικών, Τριάδος και Ψαχνών. Ο δήμος Μεσσαπίων (σημερινή Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων) διαβρέχεται από τον ποταμό Μεσσάπιο ο οποίος πηγάζει από το όρος Δίρφυς και καταλήγει τοπική κοινότητα Πολιτικών. Τα νερά του Μεσσαπίου είναι ορατά κατά την περίοδο των βροχών και κατά τη διάρκεια του λιώσιματος του χιονιού στα γύρω βουνά ενώ το καλοκαίρι κινούνται υπογείως λόγω του αμμώδους και με χαλίκια εδάφους του.

Εικόνα 3 Γεωφυσικός Χάρτης της Δημοτικής Ενότητας Μεσσαπίων

1.1.2. : Διοικητικές διαιρέσεις του Δήμου Μεσσαπίων (σημερινή Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων)

Ο δήμος Μεσσαπίων (σημερινή Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων) αποτελείται από τη δημοτική κοινότητα Ψαχνών και με αλφαβητική σειρά τις τοπικές κοινότητες Αγίας Σοφίας, Ατταλης, Καμαρίτσας, Καστέλλας, Κοντοδεσποτίου, Κυπαρισσίου, Μακρυκάπας, Νεροτριβιάς, Παγώντα, Πολιτικών, Σταυρού και Τριάδος.

1.1.2.1. Δημοτική κοινότητα Ψαχνών

Η δημοτική κοινότητα Ψαχνών αποτελείται από τους οικισμούς Ψαχνά και Μακρυμάλλη καθώς επίσης και τρεις Μονές. Την Μονή Αγίου Ιωάννη Καλυβίτη, την Μονή Μακρυμάλλης και την Μονή Παναγίας Γοργοεπηκόου.

Η δημοτική κοινότητα είναι κυρίως πεδινή περιοχή με λίγα ημιορεινά και ορεινά τμήματα και έχει μεγάλες εκτάσεις οι οποίες και καλλιεργούνται με μια μεγάλη ποικιλία καλλιεργειών. Η γεωργική γη της δημοτικής κοινότητας Ψαχνών το 2003 ήταν 5120 εκτάρια.

Από τις εκτάσεις αυτές οι αροτραίες καλλιέργειες αποτελούνταν από 2841,6 εκτάρια με τα 1587 από αυτά να είναι ποτιστικά. Στις εκτάσεις αυτές πρέπει να προστεθούν 5,5 εκτάρια με φυτώρια παραγωγής μόνο λαχανικών για μεταφύτευση και 0,7 εκτάρια εμπορικών ανθοκήπων και φυτώρια ανθέων. Η γη λαχανόκηπων για ιδιωτική χρήση κυρίως και για οικονομική εκμετάλλευση δευτερευόντως αποτελούνταν από 1054 εκτάρια με το σύνολο τους να είναι ποτιστικά.

Στη δημοτική κοινότητα Ψαχνών υπήρχαν θερμοκηπιακές καλλιέργειες συνολικής έκτασης 1,3 εκταρίων. Από αυτές τις εκτάσεις τα 0,8 εκτάρια ήταν καλλιέργειες ντομάτας, τα 0,2 εκτάρια ήταν καλλιέργειες αγγουριών και τα 0,3 εκτάρια ήταν ανθοκομικές καλλιέργειες.

Οι δενδρώδεις καλλιέργειες να εκτείνονται σε 492 εκτάρια συνολικά με την έκταση των δενδρώνων κάθε είδους να φτάνει τα 246 εκτάρια και από αυτές τις εκτάσεις τα 95 εκτάρια είναι ποτιστικά. Οι υπόλοιπες δενδρώδεις καλλιέργειες αφορούν τα διάσπαρτα δένδρα όλων των ειδών που δεν βρίσκονται σε δενδρώνες και από αυτές τις εκτάσεις τα 95 εκτάρια είναι ποτιστικά.

Ένα μέρος της έκτασης αυτής, κυρίως στα βόρεια του οικισμού των Ψαχνών καθώς και στα ορεινά τμήματα που τον περιβάλλουν αποτελείται από κωνοφόρα δένδρα (κυρίως κοινό πεύκο) από τα οποία οι κάτοικοι συγκομίζουν την ρητίνη τους. Αυτό επιτυγχάνεται πελεκώντας τα δένδρα στον κορμό τους με σκερπάνι αφού πρώτα τον έχουν καθαρίσει από διάφορα κλαριά και συλλέγουν την ρητίνη μέσω μεταλλικών δοχείων που προσδένουν κάτω ακριβώς από το χάραγμα των δένδρων. Στην συνέχεια η ρητίνη μαζεύεται από κάθε δένδρο και μεταφέρεται στο σπίτι του καλλιεργητή ο οποίος αργότερα το πουλάει για περαιτέρω επεξεργασία σε διάφορες βιοτεχνίες μέσω των οποίων παράγονται διάφορα υποπροϊόντα όπου συναντάμε την χρήση τους σε χρώματα, βερνίκια, μελάνη τυπογραφίας, κόλλες, καλλυντικά, φάρμακα και άλλες χρήσεις.

Οι καλλιέργειες αμπελιών αποτελούνται από 121,5 εκτάρια από τα οποία τα 22,2 εκτάρια είναι ποτιστικά και διακρίνονται σε ποικιλίες κρασιού και ποικιλίες επιτραπέζιες και σταφίδας.

Το σύνολο των εκτάσεων που βρίσκονται σε αγρανάπαυση το 2003 έφτανε τα 603,4 εκτάρια..

1.1.2.2. Τοπική κοινότητα Αγίας Σοφίας

Η τοπική κοινότητα της Αγίας Σοφίας αποτελεί ένα από τα πλέον ορεινά δημοτικά διαμερίσματα και αποτελείται από τους συνοικισμούς Αγία Σοφία, Λιμνιώνας, Μύλοι (Κατούνια) και Πηγάδια.

Λόγω της εξαιρετικά ορεινής περιοχής του δημοτικού αυτού διαμερίσματος η καλλιέργεια περιορίζεται σε δενδρώδεις (οι οποίες στην πλειοψηφία είναι διάσπαρτα δένδρα), αμπέλια και λαχανώδεις καλλιέργειες.

Η γεωργική γη της τοπικής κοινότητας το έτος 2003 ήταν 272 εκτάρια.

Από τις εκτάσεις αυτές οι αροτραίες καλλιέργειες αποτελούνταν από 4,5 εκτάρια με τα 4,5 από αυτά να είναι ποτιστικά. Η γη λαχανόκηπων για ιδιωτική χρήση κυρίως και για οικονομική εκμετάλλευση δευτερευόντως αποτελούνταν από 8,5 εκτάρια με το σύνολο τους να είναι ποτιστικά. Οι εκτάσεις αυτές περιλαμβάνουν

Οι δενδρώδεις καλλιέργειες να εκτείνονται σε 70 εκτάρια συνολικά με την έκταση αυτή να αφορά το σύνολο από τα διάσπαρτα δένδρα όλων των ειδών και τις δασικές εκτάσεις που αποτελούνται από κωνοφόρα δένδρα (κυρίως κοινό πεύκο) από τα οποία οι κάτοικοι συγκομίζουν την ρητίνη τους.

Οι καλλιέργειες αμπελιών αποτελούνται από 14 εκτάρια και διακρίνονται σε ποικιλίες κρασιού και ποικιλίες επιτραπέζιες και σταφίδας.

Το σύνολο των εκτάσεων που βρίσκονται σε αγρανάπαυση το 2003 έφτανε τα 175 εκτάρια.

1.1.2.3. Τοπική κοινότητα Άτταλης

Η τοπική κοινότητα της Άτταλης αποτελείται από τους οικισμούς Άτταλη και Πλατάνια.

Η περιοχή της τοπικής κοινότητας είναι επίσης ορεινή αν και έχει κάποιες εκτάσεις οι οποίες καλλιεργούνται.

Η γεωργική γη της τοπικής κοινότητας το έτος 2003 είναι 487,4 εκτάρια.

Από τις εκτάσεις αυτές οι αροτραίες καλλιέργειες Άτταλης αποτελούνταν από 102,7 εκτάρια με τα 2,7 από αυτά να είναι ποτιστικά. Η γη λαχανόκηπων για ιδιωτική χρήση κυρίως και για οικονομική εκμετάλλευση δευτερευόντως αποτελούνταν από 1,4 εκτάρια με το σύνολο τους να είναι ποτιστικά. Οι εκτάσεις αυτές περιλαμβάνουν

Οι δενδρώδεις καλλιέργειες εκτείνονται σε 360 εκτάρια συνολικά με την έκταση των δενδρώνων (αποκλειστικά ελαιώνες) να φτάνει τα 180 εκτάρια και από αυτές

τις εκτάσεις το σύνολο είναι ποτιστικά. Οι υπόλοιπες δενδρώδεις καλλιέργειες αφορούν τα διάσπαρτα δένδρα όλων των ειδών που δεν βρίσκονται σε δενδρώνες. Όπως επίσης και τις δασικές εκτάσεις που αποτελούνται από κωνοφόρα δένδρα (κυρίως κοινό πεύκο) από τα οποία οι κάτοικοι συγκομίζουν την ρητίνη τους.

Οι καλλιέργειες αμπελιών αποτελούνται από 6,6 εκτάρια και διακρίνονται σε ποικιλίες κρασιού και ποικιλίες επιτραπέζιες και σταφίδας.

Το σύνολο των εκτάσεων που βρίσκονται σε αγρανάπαυση το 2003 έφτανε τα 16,7 εκτάρια.

1.1.2.4. Τοπική κοινότητα Καμαρίτσας

Η τοπική κοινότητα Καμαρίτσας αποτελείται από τους οικισμούς Καμαρίτσας και Άγιο.

Η περιοχή της τοπικής αυτής κοινότητας είναι ορεινή και ημιορεινή και έχει αρκετές εκτάσεις στις οποίες γίνονται αροτραίες καλλιέργειες. Η γεωργική γη της τοπικής κοινότητας το έτος 2003 είναι 1534,7 εκτάρια.

Από τις εκτάσεις αυτές οι αροτραίες καλλιέργειες αποτελούνταν από 121 εκτάρια με τα 9,5 από αυτά να είναι ποτιστικά. Η γη λαχανόκηπων για ιδιωτική χρήση κυρίως και για οικονομική εκμετάλλευση δευτερευόντως αποτελούνταν από 574 εκτάρια με το σύνολο τους να είναι ποτιστικά. Οι εκτάσεις αυτές περιλαμβάνουν.

Οι δενδρώδεις καλλιέργειες να εκτείνονται σε 702 εκτάρια συνολικά με την έκταση των δενδρώνων (στην συντριπτική τους πλειοψηφία ελαιώνες) να φτάνει τα 261,4 εκτάρια και από αυτές τις εκτάσεις 1 εκτάριο είναι ποτιστικό. Οι υπόλοιπες δενδρώδεις καλλιέργειες αφορούν τα διάσπαρτα δένδρα όλων των ειδών που δεν βρίσκονται σε δενδρώνες και από αυτές τις εκτάσεις τα 251 εκτάρια είναι ποτιστικά. Όπως επίσης μεγάλο μέρος αυτής της έκτασης το αποτελούν δασικές εκτάσεις που αποτελούνται από κωνοφόρα δένδρα (κυρίως κοινό πεύκο) από τα οποία οι κάτοικοι συγκομίζουν την ρητίνη τους.

Οι καλλιέργειες αμπελιών αποτελούνται από 2 εκτάρια και διακρίνονται σε ποικιλίες κρασιού και ποικιλίες επιτραπέζιες και σταφίδας.

Το σύνολο των εκτάσεων που βρίσκονται σε αγρανάπαυση το 2003 έφτανε τα 135,7 εκτάρια.

1.1.2.5. Τοπική κοινότητα Καστέλλας

Η τοπική κοινότητα Καστέλλας αποτελείται από τον οικισμό Καστέλλα.

Η περιοχή της τοπικής αυτής κοινότητας διαβρέχεται από τον ποταμό Μεσσάπιο. Είναι αποκλειστικά πεδινή με μεγάλες εκτάσεις στις οποίες καλλιεργούνται φυτά μεγάλης καλλιέργειας, λαχανικά είδη, δενδρώδεις καλλιέργειες και αμπέλια.

Η γεωργική γη της τοπικής κοινότητας το έτος 2003 ήταν 1347,3 εκτάρια.

Από τις εκτάσεις αυτές οι αροτραίες καλλιέργειες αποτελούνταν από 865,3 εκτάρια με τα 730 από αυτά να είναι ποτιστικά. Η γη λαχανόκηπων για ιδιωτική χρήση κυρίως και για οικονομική εκμετάλλευση δευτερευόντως αποτελούνταν από 1,8 εκτάρια με το σύνολο τους να είναι ποτιστικά. Οι εκτάσεις αυτές περιλαμβάνουν.

Στην τοπική κοινότητα Καστέλλας υπήρχαν θερμοκηπιακές καλλιέργειες συνολικής έκτασης 2 εκταρίων. Από αυτές τις εκτάσεις το 1 εκτάριο ήταν καλλιέργειες ντομάτας και το άλλο 1 εκτάριο ήταν ανθοκομικές καλλιέργειες

Οι δενδρώδεις καλλιέργειες να εκτείνονται σε 460 εκτάρια συνολικά με την έκταση των δενδρώνων (στην πλειοψηφία ελαιώνες) να φτάνει τα 346 εκτάρια. Οι υπόλοιπες δενδρώδεις καλλιέργειες αφορούν τα διάσπαρτα δένδρα όλων των ειδών που δεν βρίσκονται σε δενδρώνες.

Οι καλλιέργειες αμπελιών αποτελούνται από 18,2 εκτάρια και διακρίνονται σε ποικιλίες κρασιού και ποικιλίες επιτραπέζιες και σταφίδας.

Για το 2003 δεν αναφέρονται εκτάσεις σε αγρανάπαυση.

1.1.2.6. Τοπική κοινότητα Κοντοδεσποτίου

Η τοπική κοινότητα Κοντοδεσποτίου αποτελείται από τον οικισμό Κοντοδεσπότη.

Οι περιοχές της τοπικής κοινότητας είναι ημιορεινές και ορεινές με περιορισμένες εκτάσεις οι οποίες μπορούν να καλλιεργηθούν αροτραία ενώ υπάρχουν αρκετές εκτάσεις ελαιόδεντρων και άλλων μεμονωμένων οπωροφόρων δένδρων. Επίσης οι κάτοικοι της περιοχής διαθέτουν και εκτάσεις ή μεμονωμένα δένδρα κωνοφόρων από όπου συγκομίζουν ρετσίνα την οποία αργότερα πωλούν για περαιτέρω επεξεργασία της.

Η γεωργική γη της τοπικής κοινότητας το έτος 2003 είναι 660 εκτάρια.

Από τις εκτάσεις αυτές οι αροτραίες καλλιέργειες αποτελούνταν από 11,7 εκτάρια με τα 1,4 από αυτά να είναι ποτιστικά. Η γη λαχανόκηπων για ιδιωτική χρήση κυρίως και για οικονομική εκμετάλλευση δευτερευόντως αποτελούνταν από 5 εκτάρια με το σύνολο τους να είναι ποτιστικά. Οι εκτάσεις αυτές περιλαμβάνουν.

Οι δενδρώδεις καλλιέργειες να εκτείνονται σε 259,1 εκτάρια συνολικά με την έκταση των δενδρώνων (αποκλειστικά ελαιώνες) να φτάνει τα 57 εκτάρια και ολη η έκταση των δενδρώνων αποτελείται από ξερικές καλλιέργειες. Οι υπόλοιπες δενδρώδεις καλλιέργειες αφορούν τα διάσπαρτα δένδρα όλων των ειδών που δεν βρίσκονται σε δενδρώνες και από αυτές τις εκτάσεις τα 0,6 εκτάρια είναι ποτιστικά.. Επίσης μεγάλο μέρος αυτής της έκτασης το αποτελούν δασικές εκτάσεις που αποτελούνται από κωνοφόρα δένδρα (κυρίως κοινό πεύκο) από τα οποία οι κάτοικοι συγκομίζουν την ρητίνη τους.

Οι καλλιέργειες αμπελιών αποτελούνται από 16 εκτάρια και διακρίνονται σε ποικιλίες κρασιού και ποικιλίες επιτραπέζιες και σταφίδας.

Το σύνολο των εκτάσεων που βρίσκονται σε αγρανάπαυση το 2003 έφτανε τα 368,2 εκτάρια.

1.1.2.7. Τοπική κοινότητα Κυπαρισσίου

Η τοπική κοινότητα Κυπαρισσίου αποτελείται από τους οικισμούς Κυπαρίσσι, Άκρες και Δροσιά.

Η περιοχή της τοπικής αυτής κοινότητας είναι ορεινή και ημιορεινή και έχει αρκετές εκτάσεις στις οποίες γίνονται αροτραίες καλλιέργειες.

Η γεωργική γη της τοπικής κοινότητας το έτος 2003 είναι 300 εκτάρια.

Από τις εκτάσεις αυτές οι αροτραίες καλλιέργειες αποτελούνταν από 67,5 εκτάρια με τα 2,5 από αυτά να είναι ποτιστικά. Δεν αναφέρονται εκτάσεις για γη λαχανόκηπων.

Οι δενδρώδεις καλλιέργειες να εκτείνονται σε 188,5 εκτάρια συνολικά με την έκταση των δενδρώνων (στην συντριπτική πλειοψηφία ελαιώνες) να φτάνει τα 70,4 εκτάρια με τις ποτιστικές καλλιέργειες να είναι 0,4 εκτάρια. Οι υπόλοιπες δενδρώδεις καλλιέργειες αφορούν τα διάσπαρτα δένδρα όλων των ειδών που δεν βρίσκονται σε δενδρώνες. Επίσης μεγάλο μέρος αυτής της έκτασης το αποτελούν δασικές εκτάσεις που αποτελούνται από κωνοφόρα δένδρα (κυρίως κοινό πεύκο) από τα οποία οι κάτοικοι συγκομίζουν την ρητίνη τους.

Το σύνολο των εκτάσεων που βρίσκονται σε αγρανάπαυση το 2003 έφτανε τα 44 εκτάρια.

1.1.2.8. Τοπική κοινότητα Μακρυκάπας

Η τοπική κοινότητα Μακρυκάπας αποτελείται από τον οικισμό Μακρυκάπα.

Η περιοχή της τοπικής κοινότητας Μακρυκάπας είναι κυρίως ημιορεινή με πεδινά τμήματα και έχει αρκετές εκτάσεις στις οποίες γίνονται αροτραίες καλλιέργειες.

Η γεωργική γη της τοπικής κοινότητας το έτος 2003 είναι 864 εκτάρια.

Από τις εκτάσεις αυτές οι αροτραίες καλλιέργειες αποτελούνταν από 214 εκτάρια με τα 59 από αυτά να είναι ποτιστικά. Η γη λαχανόκηπων για ιδιωτική χρήση κυρίως και για οικονομική εκμετάλλευση δευτερευόντως αποτελούνταν από 35 εκτάρια με το σύνολο τους να είναι ποτιστικά. Οι εκτάσεις αυτές περιλαμβάνουν.

Οι δενδρώδεις καλλιέργειες να εκτείνονται σε 324,9 εκτάρια συνολικά με την έκταση των δενδρώνων (στην συντριπτική πλειοψηφία ελαιώνες) να φτάνει τα 162,2 εκτάρια και από αυτές τις εκτάσεις τα 8 εκτάρια είναι ποτιστικά. Οι υπόλοιπες δενδρώδεις καλλιέργειες αφορούν τα διάσπαρτα δένδρα όλων των ειδών που δεν βρίσκονται σε δενδρώνες και από αυτές τις εκτάσεις τα 8 εκτάρια είναι ποτιστικά.. Επίσης μεγάλο μέρος αυτής της έκτασης το αποτελούν δασικές εκτάσεις που αποτελούνται από κωνοφόρα δένδρα (κυρίως κοινό πεύκο) από τα οποία οι κάτοικοι συγκομίζουν την ρητίνη τους.

Οι καλλιέργειες αμπελιών αποτελούνται από 90 εκτάρια και από αυτές τις εκτάσεις τα 10 εκτάρια είναι ποτιστικά. Διακρίνονται σε ποικιλίες κρασιού και ποικιλίες επιτραπέζιες και σταφίδας.

Το σύνολο των εκτάσεων που βρίσκονται σε αγρανάπαυση το 2003 έφτανε τα 200,1 εκτάρια.

1.1.2.9. Τοπική κοινότητα Νεροτριβιάς

Η τοπική κοινότητα Νεροτριβιάς αποτελείται από τους οικισμούς Νεροτριβιά, Δάφνη και Θεοτόκο.

Η περιοχή της τοπικής αυτής κοινότητας είναι κυρίως ημιορεινή με πεδινά τμήματα και έχει αρκετές εκτάσεις στις οποίες γίνονται αροτραίες καλλιέργειες.

Η γεωργική γη της τοπικής κοινότητας το έτος 2003 είναι 1502,7 εκτάρια.

Από τις εκτάσεις αυτές οι αροτραίες καλλιέργειες αποτελούνταν από 57,7 εκτάρια με τα 17,3 από αυτά να είναι ποτιστικά. Η γη λαχανόκηπων για ιδιωτική χρήση κυρίως και για οικονομική εκμετάλλευση δευτερευόντως αποτελούνταν από 18,3 εκτάρια με το σύνολο τους να είναι ποτιστικά. Οι εκτάσεις αυτές περιλαμβάνουν.

Οι δενδρώδεις καλλιέργειες να εκτείνονται σε 1030 εκτάρια συνολικά με την έκταση των δενδρώνων (στην συντριπτική πλειοψηφία ελαιώνες) να φτάνει τα 515 εκτάρια και από αυτές τις εκτάσεις τα 4 εκτάρια είναι ποτιστικά. Οι υπόλοιπες δενδρώδεις καλλιέργειες αφορούν τα διάσπαρτα δένδρα όλων των ειδών που δεν βρίσκονται σε δενδρώνες και από αυτές τις εκτάσεις τα 4 εκτάρια είναι ποτιστικά. Επίσης μέρος αυτής της έκτασης το αποτελούν δασικές εκτάσεις που αποτελούνται από κωνοφόρα δένδρα (κυρίως κοινό πεύκο) από τα οποία οι κάτοικοι συγκομίζουν την ρητίνη τους.

Οι καλλιέργειες αμπελιών αποτελούνται από 10,5 εκτάρια από τα οποία τα 2,5 εκτάρια είναι ποτιστικά και διακρίνονται σε ποικιλίες κρασιού και ποικιλίες επιτραπέζιες και σταφίδας.

Το σύνολο των εκτάσεων που βρίσκονται σε αγρανάπαυση το 2003 έφτανε τα 386,2 εκτάρια.

1.1.2.10. Τοπική κοινότητα Παγώντα

Η τοπική κοινότητα Παγώντα αποτελείται από τους οικισμούς Παγώντα, Μαρκάτες και Νέο Παγώντα.

Η περιοχή της τοπικής κοινότητας Παγώντα είναι κυρίως ορεινή και ημιορεινή και έχει πολύ λίγες εκτάσεις στις οποίες γίνονται αροτραίες καλλιέργειες.

Η γεωργική γη της τοπικής κοινότητας το έτος 2003 είναι 270 εκτάρια.

Από τις εκτάσεις αυτές οι αροτραίες καλλιέργειες αποτελούνταν από 6,6 εκτάρια με τα 1,8 από αυτά να είναι ποτιστικά. Η γη λαχανόκηπων για ιδιωτική χρήση κυρίως

και για οικονομική εκμετάλλευση δευτερευόντως αποτελούνταν από 3 εκτάρια με το σύνολο τους να είναι ποτιστικά. Οι εκτάσεις αυτές περιλαμβάνουν.

Οι δενδρώδεις καλλιέργειες να εκτείνονται σε 68,9 εκτάρια συνολικά με το σύνολο των εκτάσεων αυτών να αφορούν τα διάσπαρτα δένδρα όλων των ειδών που δεν βρίσκονται σε δενδρώνες. Επίσης μέρος αυτής της έκτασης το αποτελούν δασικές εκτάσεις που αποτελούνται από κωνοφόρα δένδρα (κυρίως κοινό πεύκο) από τα οποία οι κάτοικοι συγκομίζουν την ρητίνη τους.

Οι καλλιέργειες αμπελιών αποτελούνται από 4 εκτάρια και διακρίνονται σε ποικιλίες κρασιού και ποικιλίες επιτραπέζιες και σταφίδας.

Το σύνολο των εκτάσεων που βρίσκονται σε αγρανάπαυση το 2003 έφτανε τα 187,5 εκτάρια.

1.1.2.11. Τοπική κοινότητα Πολιτικών

Η τοπική κοινότητα Πολιτικών αποτελείται από τους οικισμούς Πολιτικά και Παραλία Πολιτικών.

Η περιοχή της τοπικής αυτής κοινότητας είναι κυρίως πεδινή με ημιορεινά τμήματα και έχει αρκετές εκτάσεις στις οποίες γίνονται αροτραίες καλλιέργειες.

Η γεωργική γη της τοπικής κοινότητας Πολιτικών το έτος 2003 ήταν 1390 εκτάρια.

Από τις εκτάσεις αυτές οι αροτραίες καλλιέργειες αποτελούνταν από 311,5 εκτάρια με τα 139,5 από αυτά να είναι ποτιστικά. Η γη λαχανόκηπων για ιδιωτική χρήση κυρίως και για οικονομική εκμετάλλευση δευτερευόντως αποτελούνταν από 163,5 εκτάρια με το σύνολο τους να είναι ποτιστικά. Οι εκτάσεις αυτές περιλαμβάνουν.

Οι δενδρώδεις καλλιέργειες να εκτείνονται σε 571 εκτάρια συνολικά με την έκταση των δενδρώνων (στην πλειοψηφία είναι ελαιώνες) να φτάνει τα 212 εκτάρια και από αυτές τις εκτάσεις τα 21 εκτάρια είναι ποτιστικά. Οι υπόλοιπες δενδρώδεις καλλιέργειες αφορούν τα διάσπαρτα δένδρα όλων των ειδών που δεν βρίσκονται σε δενδρώνες και από αυτές τις εκτάσεις τα 29,2 εκτάρια είναι ποτιστικά. Επίσης μέρος αυτής της έκτασης το αποτελούν δασικές εκτάσεις που αποτελούνται από κωνοφόρα δένδρα (κυρίως κοινό πεύκο) από τα οποία οι κάτοικοι συγκομίζουν την ρητίνη τους.

Οι καλλιέργειες αμπελιών αποτελούνται από 1 εκτάριο το οποίο είναι ποτιστικό και διακρίνονται σε ποικιλίες κρασιού.

Το σύνολο των εκτάσεων που βρίσκονται σε αγρανάπαυση το 2003 έφτανε τα 343 εκτάρια.

1.1.2.12. Τοπική κοινότητα Σταυρού

Η τοπική κοινότητα Σταυρού αποτελείται από τον οικισμό Σταυρό.

Η περιοχή που βρίσκεται η τοπική αυτή κοινότητα είναι κυρίως ορεινή και ημιορεινή με λίγα πεδινά τμήματα και έχει αρκετές εκτάσεις στις οποίες γίνονται αροτραίες καλλιέργειες.

Η γεωργική γη της τοπικής κοινότητας Σταυρού το έτος 2003 ήταν 543 εκτάρια.

Από τις εκτάσεις αυτές οι αροτραίες καλλιέργειες αποτελούνταν από 90,2 εκτάρια με τα 4,8 από αυτά να είναι ποτιστικά. Η γη λαχανόκηπων για ιδιωτική χρήση κυρίως και για οικονομική εκμετάλλευση δευτερευόντως αποτελούνταν από 7,5 εκτάρια με το σύνολο τους να είναι ποτιστικά. Οι εκτάσεις αυτές περιλαμβάνουν.

Οι δενδρώδεις καλλιέργειες να εκτείνονται σε 243,7 εκτάρια συνολικά με την έκταση των δενδρώνων (αποκλειστικά ελαιώνες) να φτάνει τα 45 εκτάρια και από αυτές τις εκτάσεις τα 0,5 εκτάρια είναι ποτιστικά. Οι υπόλοιπες δενδρώδεις καλλιέργειες αφορούν τα διάσπαρτα δένδρα όλων των ειδών που δεν βρίσκονται σε δενδρώνες και από αυτές τις εκτάσεις τα 5 εκτάρια είναι ποτιστικά. Επίσης μεγάλο μέρος αυτής της έκτασης το αποτελούν δασικές εκτάσεις που αποτελούνται από κωνοφόρα δένδρα (κυρίως κοινό πεύκο) από τα οποία οι κάτοικοι συγκομίζουν την ρητίνη τους.

Οι καλλιέργειες αμπελιών αποτελούνται από 10 εκτάρια και διακρίνονται σε ποικιλίες κρασιού.

Το σύνολο των εκτάσεων που βρίσκονται σε αγρανάπαυση το 2003 έφτανε τα 191,6 εκτάρια.

1.1.2.13. Τοπική κοινότητα Τριάδος

Η τοπική κοινότητα Τριάδος αποτελείται από τον οικισμό Τριάδα.

Η περιοχή της τοπικής αυτής κοινότητας είναι κυρίως πεδινή με λίγα ημιορεινά και ορεινά τμήματα και έχει μεγάλες εκτάσεις στις οποίες γίνονται αροτραίες καλλιέργειες.

Η γεωργική γη της τοπικής κοινότητας Τριάδος το έτος 2003 ήταν 3659 εκτάρια.

Από τις εκτάσεις αυτές οι αροτραίες καλλιέργειες αποτελούνταν από 2080 εκτάρια με τα 1336 από αυτά να είναι ποτιστικά. Επιπλέον υπήρχαν 14 εκτάρια γης με φυτώρια παραγωγής λαχανικών για μεταφύτευση. Η γη λαχανόκηπων για ιδιωτική χρήση κυρίως και για οικονομική εκμετάλλευση δευτερευόντως αποτελούνταν από 938 εκτάρια με το σύνολο τους να είναι ποτιστικά. Οι εκτάσεις αυτές περιλαμβάνουν.

Οι δενδρώδεις καλλιέργειες να εκτείνονται σε 400 εκτάρια συνολικά με την έκταση των δενδρώνων (ελαιώνες και φιστικεώνες) να φτάνει τα 110 εκτάρια και από αυτές τις εκτάσεις τα 50 εκτάρια είναι ποτιστικά. Οι υπόλοιπες δενδρώδεις καλλιέργειες αφορούν τα διάσπαρτα δένδρα όλων των ειδών που δεν βρίσκονται σε δενδρώνες και από αυτές τις εκτάσεις τα 50 εκτάρια είναι ποτιστικά. Επίσης μέρος

αυτής της έκτασης το αποτελούν δασικές εκτάσεις που αποτελούνται από κωνοφόρα δένδρα (κυρίως κοινό πεύκο) από τα οποία κάποιοι κάτοικοι συγκομίζουν την ρητίνη τους.

Οι καλλιέργειες αμπελιών αποτελούνται από 16,5 εκτάρια από τα οποία τα 5 εκτάρια είναι ποτιστικά και διακρίνονται σε ποικιλίες κρασιού.

Το σύνολο των εκτάσεων που βρίσκονται σε αγρανάπαυση το 2003 έφτανε τα 210,5 εκτάρια.

1.1.3. Επισκόπηση Δήμου Μεσσαπίων (σημερινή Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων)

1.1.3.1. Επισκόπηση Δήμου Μεσσαπίων (σημερινή Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων)

Ο Δήμος Μεσσαπίων (σημερινή Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων) παρουσιάζει ένα ισορροπημένο σύνολο μεταξύ πεδινών, ημιορεινών και ορεινών περιοχών. Οι περιοχές αυτές καλλιεργούμενες αποδίδουν μια μεγάλη ποικιλία αγροτικών και γεωργικών ειδών τα οποία υπερκαλύπτουν τις ανάγκες σε τροφή του εντόπιου πληθυσμού. Αυτό δίνει την δυνατότητα στους παραγωγούς να αυξήσουν το εισόδημα τους πωλώντας το πλεόνασμα της παραγωγής τους κυρίως μέσω των λαϊκών αγορών στην γειτονική πόλη της Χαλκίδας καθώς και στους διάφορους Δήμους της Αθήνας.

Η περιοχή του Δήμου Μεσσαπίων (σημερινή Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων) και συγκεκριμένα οι τοπικές κοινότητες Καστέλλας, Πολιτικών, Τριάδος καθώς και η δημοτική κοινότητα Ψαχνών είναι οι κατεξοχήν εύφορες περιοχές και οι πλέον ιδανικές για παραγωγή φυτών μεγάλης καλλιέργειας. Παράγει υψηλής ποιότητας και απόδοσης ανά καλλιεργούμενου στρέμματος προϊόντα τα οποία είναι γνωστά για στις νοικοκυρές των Αθηνών και της Χαλκίδας (πχ πατάτες Ψαχνών και Τριάδος, σκόρδα και κρεμμύδια Ψαχνών και Τριάδος, κλπ).

Η γεωργική γη του Δήμου Μεσσαπίων (σημερινή Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων) για το 2003 είναι 17950,1 εκτάρια.

Από τις εκτάσεις αυτές οι αροτραίες καλλιέργειες αποτελούνταν από 6774,3 εκτάρια με τα 3896 από αυτά να είναι ποτιστικά.

Επιπλέον υπήρχαν 19,5 εκτάρια γης με φυτώρια παραγωγής λαχανικών για μεταφύτευση και 0,7 εκτάρια εμπορικών ανθοκήπων και φυτώρια ανθέων και όλα ήταν ποτιστικά.

Η γη λαχανόκηπων για ιδιωτική χρήση κυρίως και για οικονομική εκμετάλλευση δευτερευόντως αποτελούνταν από 2810 εκτάρια με το σύνολο τους να είναι ποτιστικά.

Στο Δήμο Μεσσαπίων (σημερινή Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων) το 2003 υπήρχαν θερμοκηπιακές καλλιέργειες συνολικής έκτασης 3,3 εκταρίων. Από αυτές τις

εκτάσεις τα 1,8 εκτάρια ήταν καλλιέργειες ντομάτας, τα 0,2 εκτάρια ήταν καλλιέργειες αγγουριών και τα 1,3 εκτάρια ήταν ανθοκομικές καλλιέργειες.

Οι δενδρώδεις καλλιέργειες το 2003 εκτεινόταν σε 5170,1 εκτάρια συνολικά. Με την έκταση των δενδρώνων όλων των διαφόρων ειδών δένδρων να φτάνει τα 2205 εκτάρια και από αυτές τις εκτάσεις τα 485,9 εκτάρια είναι ποτιστικά. Οι υπόλοιπες δενδρώδεις καλλιέργειες αφορούν τα διάσπαρτα δένδρα όλων των ειδών που δεν βρίσκονται σε δενδρόνες και από αυτές τις εκτάσεις τα 442,8 εκτάρια είναι ποτιστικά. Επίσης μέρος αυτής της έκτασης το αποτελούν δασικές εκτάσεις που αποτελούνται από κωνοφόρα δένδρα (κυρίως κοινό πεύκο) από τα οποία κάποιοι κάτοικοι συγκομίζουν την ρητίνη τους.

Οι καλλιέργειες αμπελιών αποτελούνται από 310,3 εκτάρια από τα οποία τα 34,7 εκτάρια είναι ποτιστικά. Τα αμπέλια διακρίνονται σε ποικιλίες κρασιού.

Το σύνολο των εκτάσεων που βρίσκονται σε αγρανάπαυση το 2003 έφτανε τα 2861,9 εκτάρια.

**Κεφάλαιο 2°. Πολυετείς Καλλιέργειες στο Δήμο Μεσσαπίων
(σημερινή Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων)**

2.1. Πολυετείς Καλλιέργειες στο Δήμο Μεσσαπίων (σημερινή Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων) συγκεντρωτικά

Για τη καλύτερη μελέτη της περιοχής οι πληροφορίες ελήφθησαν για δυο χρονιές, αυτήν του 2003 μ.Χ. και αυτήν του 2016 μ.Χ.. Την πρώτη χρονιά (2003) τα στοιχεία ελήφθησαν από τη Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης της Περιφερειακής Ενότητας Ευβοίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος και προέρχονται από τα συγκεντρωτικά στοιχεία της Διεύθυνσης Πρωτογενή Τομέα της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.).

Τα στοιχεία για το 2016 ελήφθησαν από τη Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης της Περιφερειακής Ενότητας Ευβοίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος. Προέρχονται από στοιχεία που συνέλεξε και επεξεργάστηκε η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Ευβοίας (Ε.Α.Σ. Ευβοίας). Συγκεκριμένα προέρχονται από τα στοιχεία των παραγωγών που είχαν κάνει αίτηση για το δικαίωμα της ασφάλισης και επιχορήγησης των καλλιεργειών τους.

Βάσει των στοιχείων που προέρχονται από τις άνωθεν αναφερόμενες πηγές προκύπτουν οι παρακάτω πίνακες (Πίνακας 1 έως Πίνακας 14) όπου εμφανίζονται το είδος και το μέγεθος των πολυετών καλλιεργειών στον τότε Δήμο Μεσσαπίων (σημερινή Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων).

Πίνακας 1				
Πολυετείς Καλλιέργειες στον Δήμο Μεσσαπίων				
Είδος Καλλιέργειας	Έκταση σε εκτάρια 2003	Αριθμός Δένδρων σε δενδρώνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2003	Έκταση σε εκτάρια 2016	Αριθμός Δένδρων σε δενδρώνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2016
Αμπέλια	310,3		310,3	
Αμυγδαλιές	20,7	4040 (3390)	2,95	622
Αχλαδιές		(4050)		
Βερικοκιές	6	1120 (585)		
Βυσσινιές		(195)		
Δαμασκηνιές		(530)		
Ελιές	2087	240200 (104970)	1416,07	160884

Είδος Καλλιέργειας	Έκταση σε εκτάρια 2003	Αριθμός Δένδρων σε δενδρώνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2003	Έκταση σε εκτάρια 2016	Αριθμός Δένδρων σε δενδρώνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2016
Καρυδιές	4,1	490 (4550)	6,89	754
Κερασιές		(250)		
Κορομηλίες		(145)		
Κυδωνιές		(450)		
Λεμονιές	5	1350 (2960)	0,8	147
Μανταρινιές	0,5	150 (1050)		
Μεσπιλιές (Μουσμουλιές)		(120)		
Μηλιές		(42)		
Νεραντζιές		(100)		(>400)
Πορτοκαλιές	10	3100 (4600)	0,88	201
Ροδακινιές		(270)		
Ροδιές		(255)	0,79	420
Συκιές		(2030)	0,7	165
Φιστικιές	70,7	14710	29,95	7436

Στον ανωτέρω πίνακα (πίνακας 1) παρατηρούμε ότι το έτος 2003 το μέγεθος των πολυετών καλλιεργειών είναι κατά πολύ μεγαλύτερο από το έτος 2016. Αυτό δεν σημαίνει ότι όντως υπάρχει αυτή η τεράστια μείωση στις δενδρώδεις καλλιέργειες σε όλο τον Δήμο Μεσσαπίων. Αυτό που πραγματικά συμβαίνει είναι ότι από το έτος 2003 έως το 2016 οι καλλιεργητές οι οποίοι δήλωναν τις εκτάσεις και το είδος της καλλιέργειας τους έχουν μειωθεί σε αριθμό, για διάφορους λόγους τους οποίους θα προσπαθήσω να αναφέρω παρακάτω, δεν δηλώνουν πλέον τις εκτάσεις που διαθέτουν στην Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Ευβοίας και έτσι ουσιαστικά είναι ‘‘άορατοι’’ στα αποτελέσματα των συγκεντρωτικών στοιχείων που έχει στη διάθεση της η Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης της Περιφερειακής Ενότητας Ευβοίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος και από όπου έλαβα τα στοιχεία για την εργασία αυτή.

Μόνο ο αριθμός των δένδρων της Νεραντζιάς έχει αυξηθεί και αυτό οφείλεται στο ότι έχει φυτέψει η δημοτική αρχή νεραντζιές στα πεζοδρόμια σε όλες τις κύριες οδούς στον οικισμό Ψαχνών ως καλωπισμό.

2.2. Πολυετείς Καλλιέργειες ανά Κοινότητες στο Δήμο Μεσσαπίων (σημερινή Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων)

2.2.1. Δημοτική κοινότητα Ψαχνών

Πίνακας 2				
Πολυετείς Καλλιέργειες στη Δημοτική κοινότητα Ψαχνών				
Είδος Καλλιέργειας	Έκταση σε εκτάρια 2003	Αριθμός Δένδρων σε δενδρόνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2003	Έκταση σε εκτάρια 2016	Αριθμός Δένδρων σε δενδρόνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2016
Αμπέλια	121,5		121,5	
Αμυγδαλιές	7	1700 (500)	0,4	52 (~500)
Αχλαδιές		(180)		(~180)
Βερικοκιές	1	400 (250)		(~250)
Βυσσινιές		(35)		(~35)
Δαμασκηνιές		(30)		(~30)
Ελιές	187	31100 (53680)	282,47	37282 (~53680)
Καρυδιές	2	200 (1200)	1,54	330 (~1200)
Κερασιές		(50)		(~50)
Κορομηλιές		(25)		(~25)
Κυδωνιές		(35)		(~35)
Λεμονιές	1,5	450 (950)	0,4	55 (~950)
Μανταρινιές		(200)		(~200)
Μεσπιλιές (Μουσμουλιές)		(100)		(~100)
Μηλιές		(10)		(~10)
Νεραντζιές		(100)		(>400)

Είδος Καλλιέργειας	Έκταση σε εκτάρια 2003	Αριθμός Δένδρων σε δενδρώνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2003	Έκταση σε εκτάρια 2016	Αριθμός Δένδρων σε δενδρώνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2016
Πορτοκαλιές	2	600 (1000)	0,4	50 (~1000)
Ροδακινιές		(90)		(~90)
Ροδιές		(95)	0,2	70 (~95)
Συκιές		(530)		(~530)
Φιστικιές	44,5	9500	27,78	6991

Στον παραπάνω πίνακα (πίνακας 2) παρατηρούμε τις αλλαγές που έγιναν στις πολυετείς καλλιέργειες μεταξύ των χρόνων 2003 και 2016.

Βάσει των στοιχείων παρατηρούμε ότι υπάρχει μια μεγάλη αύξηση της έκτασης των ελαιώνων της τάξης των 95,47 εκταρίων από το 2003 έως το 2016 με τον αριθμό των ελαιόδεντρων στους ελαιώνες να αυξάνεται κατά 6182. Αυτό έγινε δημιουργώντας καινούργιους ελαιώνες σε εκτάσεις που προηγουμένως χρησιμοποιούνταν για μονοετείς καλλιέργειες με νεαρά δενδρύλλια. Μια άλλη μέθοδος ανάπτυξης ελαιώνων είναι η ένωση διαφόρων διάσπαρτων ελαιόδεντρων φυτεύοντας καινούργια δενδρύλλια έτσι ώστε να σχηματιστεί ένας καινούργιος ελαιώνας. Η δεύτερη πρόταση είναι δυνατή γιατί στα Ψαχνά, όπως και στις γύρω περιοχές, υπήρχε η συνήθεια να φυτεύονται μεμονωμένα ελαιόδεντρα σε διάφορα χωράφια. Αυτό γινόταν για να υπάρχει δυνατότητα παραγωγής ελαιολάδου σε περίπτωση κακών καιρικών τοπικών συνθηκών (πχ. παγετός, χαλάζι). Με το πέρασμα των χρόνων προσθέτονταν επιπλέον ελαιόδεντρα σχηματίζοντας ελαιώνες

Οι ποικιλίες ελιάς που χρησιμοποιούνται κυρίως στην δημοτική κοινότητα Ψαχνών είναι η Αμφίσσης, η Μεγαρείτικη, η Λαδολιά ή Θρουμπολιά, η Θασίτικη, η Κορωνέικη και το Μανάκι για παραγωγή ελαιολάδου. Ως επιτραπέζιες ποικιλίες χρησιμοποιούνται η Λαδολιά ή Θρουμπολιά, και η Αμφίσσης.

Το 2016 βάσει των στοιχείων που έχουν δηλώσει οι αγρότες στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας παρατηρούμε ότι έχουν δημιουργηθεί δενδρώνες από ροδιές με ύπαρξη σημαντικού αριθμού δέντρων σε σχέση με τις ροδιές που υπήρχαν το 2003. Σημαντική μείωση παρατηρείται στους δενδρώνες από αμυγδαλιές που τα στοιχεία δείχνουν ότι η έκταση τους το 2016 να έχει μειωθεί πάνω από 17 φορές με τον αριθμό των δένδρων να έχει μειωθεί κατά 33 περίπου φορές σε σχέση με τα στοιχεία του 2003. Επίσης σημαντική μείωση παρατηρείται στους δενδρώνες από λεμονιές και πορτοκαλιές με τις εκτάσεις τους να έχουν μειωθεί τέσσερεις και πέντε φορές αντίστοιχα που σε σχέση με αυτές που κατείχαν το 2003 με ακόμη μεγαλύτερη μείωση στον αριθμό των δέντρων τους.

Μείωση παρατηρείται στην έκταση των δενδρώνων από καρυδιές περίπου κατά το ¼ με αύξηση του αριθμού των δέντρων κατά 130. Οι εκτάσεις των δενδρώνων από

Φιστικιές που στο σύνολο τους αποτελούνται από την ποικιλία Αιγίνης από το 2003 μέχρι το 2016 έχουν μειωθεί στο 62,45% με τον αριθμό των δέντρων να έχει μειωθεί στο 73,59% και από 9500 δέντρα να έχουν μείνει 6991.

Ατυχώς στην περίπτωση των καλλιεργειών της αμυγδαλιάς, της καρυδιάς, της ροδιάς, της λεμονιάς και της πορτοκαλιάς δεν διευκρινίζεται το είδος των ποικιλιών που χρησιμοποιούνται.

Οι ποικιλίες αμπέλου που καλλιεργούνται είναι κυρίως για παραγωγή μούστου και κρασιού όπως οι Σαββατιανό, Φιλέρι, Αγιωργίτικο, Ροδίτης, Μανδηλαριά, Μοσχάτο Αλεξανδρείας, Ροζακί και Πετροκόριθο λευκό. Επιπλέον καλλιεργούνται και ποικιλίες για επιτραπέζια κατανάλωση με τις κυριότερες να είναι οι Σουλτανίνα και Μοσχάτο Αλεξανδρείας

Πιστεύεται ότι ο αριθμός των διάσπαρτων δέντρων για όλα τα είδη, εκτός της νερατζιάς, παραμένει στα ίδια επίπεδα μεταξύ των ετών 2003 και 2016 αν και δεν υπάρχουν στοιχεία που να το επιβεβαιώνουν. Όσον αφορά τα διάσπαρτα ελαιόδεντρα υπάρχει η πιθανότητα να έχουν μειωθεί σε ένα βαθμό λόγω της αύξησης των εκτάσεων των ελαιώνων και της ενσωμάτωσής τους σε αυτούς. Επίσης είναι πιθανό πολλά διάσπαρτα δένδρα να έχουν κοπεί ως ξυλεία (μαζί με τμήμα των δασικών εκτάσεων) για την θέρμανση των σπιτιών της περιοχής μετά την αύξηση του πετρελαίου θέρμανσης και την στροφή σε εναλλακτικές μορφές θέρμανσης.

2.2.2. Τοπική κοινότητα Αγίας Σοφίας

Πίνακας 3				
Πολυετείς Καλλιέργειες στην τοπική κοινότητα Αγίας Σοφίας				
Είδος Καλλιέργειας	Έκταση σε εκτάρια 2003	Αριθμός Δένδρων σε δενδρώνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2003	Έκταση σε εκτάρια 2016	Αριθμός Δένδρων σε δενδρώνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2016
Αμπέλια	14		14	
Αμυγδαλιές		(20)		(~20)
Αχλαδιές		(100)		(~100)
Ελιές		(3000)	12,3	916 (~3000)
Καρυδιές		(500)	3,4	308 (~500)
Καστανιές		(250)		(~250)

Είδος Καλλιέργειας	Έκταση σε εκτάρια 2003	Αριθμός Δένδρων σε δενδρώνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2003	Έκταση σε εκτάρια 2016	Αριθμός Δένδρων σε δενδρώνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2016
Κερασιές		(100)		(~100)
Κορομηλιές		(50)		(~50)
Κυδωνιές		(50)		(~50)
Ροδακινιές		(40)		(~40)
Συκιές		(50)		(~50)

Βάσει των στοιχείων του παραπάνω πίνακα (πίνακας 3) παρατηρούμε ότι μεταξύ των χρόνων 2003 και 2016 στην τοπική κοινότητα της Αγίας Σοφίας έχουν γίνει συστηματικές καλλιέργειες ελιάς με τις ποικιλίες που καλλιεργούνται να είναι οι Μεγαρείτικη, Χονδρολιά, Λαδολιά ή Θρουμπολιά, Αθηνολιά ή Τσουνάτη, Θασίτικη και Μανάκι.

Επίσης παρατηρούμε και συστηματικές καλλιέργειες καρυδιάς με κυριότερες τις ποικιλίες Franquette, Chandler και Hartley με υποκείμενο *Juglans regia*. Τα διάσπαρτα δένδρα καρυδιάς αποτελούνται από διάφορα αυτογονιμοποιούμενα και σταυρογονιμοποιούμενα σπόροφυτα χαμηλής παραγωγικότητας.

Οι ποικιλίες αμπέλου που καλλιεργούνται είναι κυρίως για παραγωγή μούστου και κρασιού όπως οι Σαββατιανό, Φιλέρι, Αγιωργίτικο, Ροδίτης, Μανδηλαριά, Μοσχάτο Αλεξανδρείας, Ροζακί και Πετροκόριθο λευκό. Επιπλέον καλλιεργούνται και ποικιλίες για επιτραπέζια κατανάλωση με τις κυριότερες να είναι οι Σουλτανίνα και Μοσχάτο Αλεξανδρείας.

Βάσει της προσωπικής μου πείρας σαν μόνιμος κάτοικος Ψαχνών και επισκεπτόμενος την περιοχή αρκετές φορές κάθε χρόνο, βλέπω ότι αυξήθηκε ελάχιστα ο αριθμός των καλλιεργούμενων δένδρων. Οι καινούργιες συστηματικές καλλιέργειες (ελιάς και καρυδιάς) έχουν γίνει σε εδάφη όπου έγιναν προσβάσιμα και διαθέσιμα για συστηματική καλλιέργεια με την δημιουργία καινούργιων δρόμων καθώς βρίσκονται σε βουνοπλαγιές με μικρή κλίση και κατάλληλα εδάφη.

Πιστεύεται ότι ο αριθμός των διάσπαρτων δένδρων εκτός ελιάς και καρυδιάς παραμένει στα ίδια επίπεδα μεταξύ των ετών 2003 και 2016.

2.2.3. Τοπική κοινότητα Άτταλης

Πίνακας 4				
Πολυετείς Καλλιέργειες στην τοπική κοινότητα Άτταλης				
Είδος Καλλιέργειας	Έκταση σε εκτάρια 2003	Αριθμός Δένδρων σε δενδρώνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2003	Έκταση σε εκτάρια 2016	Αριθμός Δένδρων σε δενδρώνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2016
Αμπέλια	6,6		6,6	
Αχλαδιές		(120)		(~120)
Ελιές	180	18800 (640)	84,97	9496 (~640)
Πορτοκαλιές			0,15	51
Ροδιές			0,15	50
Συκιές		(620)		(~620)

Βάσει των στοιχείων του παραπάνω πίνακα (πίνακας 4) παρατηρούμε ότι μεταξύ των χρόνων 2003 και 2016 στην τοπική κοινότητα της Άτταλης υπάρχει μια μείωση στην έκταση των ελαιώνων και των ελαιόδεντρων σε αυτούς. Αυτό δεν σημαίνει ότι οι καλλιέργειες αυτές απλώς έπαψαν να υπάρχουν. Απλώς οι παραγωγοί δεν έκαναν δήλωση των καλλιεργειών τους στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας, είτε γιατί το μέγεθος της καλλιέργειας τους δεν τους επιτρέπει να λάβουν επιχορήγηση για αυτή, είτε γιατί απλώς θέλουν να αποφύγουν τα έξοδα της ασφάλισης των καλλιεργειών τους.

Οι ποικιλίες ελιάς που χρησιμοποιούνται κυρίως στην τοπική κοινότητα της Άτταλης είναι η Αμφίσσης, η Μεγαρείτικη, η Λαδολιά ή Θρουμπολιά, η Θασίτικη και το Μανάκι για παραγωγή ελαιολάδου και η Λαδολιά ή Θρουμπολιά, και η Αμφίσσης για επιτραπέζιες.

Οι ποικιλίες αμπέλου που καλλιεργούνται είναι κυρίως για παραγωγή μούστου και κρασιού όπως οι Σαββατιανό, Φιλέρι, Αγιωργίτικο, Ροδίτης, Μανδηλαριά, Μοσχάτο Αλεξανδρείας, Ροζακί και Πετροκόριθο λευκό. Επιπλέον καλλιεργούνται και ποικιλίες για επιτραπέζια κατανάλωση με τις κυριότερες να είναι οι Σουλτανίνα και Μοσχάτο Αλεξανδρείας

Επίσης παρατηρούμε και τη δημιουργία δενδρώνων με πορτοκαλιές και ροδιές όπου δεν διευκρινίζεται το είδος των ποικιλιών που χρησιμοποιούνται και στα δύο είδη δέντρων.

Πιστεύεται ότι ο αριθμός των διάσπαρτων δέντρων όλων των ειδών παραμένει στα ίδια επίπεδα μεταξύ των ετών 2003 και 2016.

2.2.4. Τοπική κοινότητα Καμαρίτσας

Πίνακας 5				
Πολυετείς Καλλιέργειες στην τοπική κοινότητα Καμαρίτσας				
Είδος Καλλιέργειας	Έκταση σε εκτάρια 2003	Αριθμός Δένδρων σε δενδρόνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2003	Έκταση σε εκτάρια 2016	Αριθμός Δένδρων σε δενδρόνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2016
Αμπέλια	2		2	
Αμυγδαλιές	1	300 (400)		(~400)
Αχλαδιές		(10)		(~10)
Βερικοκιές		(10)		(~10)
Βυσσινιές		(30)		(~30)
Ελιές	260	26000 (2000)	148,88	13816 (~2000)
Καρυδιές	0,4	40 (350)		(~350)
Κερασιές		(50)		(~50)
Συκιές		(40)		(~40)

Από τον παραπάνω πίνακα (πίνακας 5) παρατηρούμε ότι στην τοπική κοινότητα Καμαρίτσας υπάρχει μια μείωση άνω των 110 εκταρίων στην έκταση των ελαιώνων και πάνω από 12000 ελαιόδεντρα. Αυτό δεν σημαίνει ότι οι καλλιέργειες αυτές έπαψαν να υπάρχουν. Απλώς οι παραγωγοί δεν έκαναν δήλωση των καλλιεργειών τους στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας.

Οι ποικιλίες ελιάς που χρησιμοποιούνται κυρίως στην τοπική κοινότητα της Άτταλης είναι η Αμφίσσης, η Μεγαρείτικη, η Λαδολιά ή Θρουμπολιά, η Θασίτικη και το Μανάκι για παραγωγή ελαιολάδου και η Λαδολιά ή Θρουμπολιά, και η Αμφίσσης για επιτραπέζιες.

Οι ποικιλίες αμπέλου που καλλιεργούνται είναι κυρίως για παραγωγή μούστου και κρασιού όπως οι Σαββατιανό, Φιλέρι, και Μανδηλαριά.

Επίσης παρατηρείται έκλειψη της συστηματικής καλλιέργειας σε δενδρόνες με αμυγδαλιές και καρυδιές.

Πιστεύεται ότι ο αριθμός των διάσπαρτων δέντρων όλων των ειδών παραμένει στα ίδια επίπεδα μεταξύ των ετών 2003 και 2016.

2.2.5. Τοπική κοινότητα Καστέλλας

Πίνακας 6				
Πολυετείς Καλλιέργειες στην τοπική κοινότητα Καστέλλας				
Είδος Καλλιέργειας	Έκταση σε εκτάρια 2003	Αριθμός Δένδρων σε δενδρώνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2003	Έκταση σε εκτάρια 2016	Αριθμός Δένδρων σε δενδρώνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2016
Αμπέλια	18,2		18,2	
Αμυγδαλιές	8	800 (300)	0,15	20 (~300)
Βερικοκιές	2	400 (50)		(~50)
Ελιές	328	33600 (1000)	68,17	7485 (~1000)
Καρυδιές	1	150 (300)	0,2	15 (~300)
Λεμονιές	1,5	300 (500)	0,1	10 (~500)
Μανταρινιές	0,5	150 (50)		(~50)
Πορτοκαλιές	3	1000 (400)	0,08	20 (~400)
Ροδακινιές		(50)		(~50)
Συκιές			0,2	45
Φιστικιές	2	250	1,23	210

Από τον παραπάνω πίνακα (πίνακας 6) παρατηρούμε ότι στην τοπική κοινότητα Καστέλλας υπάρχει μια γενικότερη μεγάλη μείωση σε έκταση δενδρώνων στα είδη αμυγδαλιάς, βερικοκιάς, καρυδιάς, λεμονιάς και πορτοκαλιάς. Επίσης παρατηρούμε την έκλειψη συστηματικής καλλιέργειας μανταρινιάς

Όσον αφορά την καλλιέργεια της ελιάς υπάρχει μια μεγάλη μείωση με τα στοιχεία της Ε.Α.Σ. Ευβοίας να δείχνουν μόνο το 20,78% της συνολικής έκτασης ελαιώνων που υπήρχαν το 2003 να υπάρχουν το 2016. Αντίστοιχα τα ελαιόδεντρα που φαίνονται μέσα από τις δηλώσεις των αγροτών στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας το 2016

δείχνουν μόνο το 22.28% των ελαιόδεντρων που υπήρχαν το 2003. Αυτό δεν σημαίνει ότι οι καλλιέργειες αυτές έπαψαν να υπάρχουν. Απλώς οι παραγωγοί δεν έκαναν δήλωση των καλλιεργειών τους στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας.

Οι ποικιλίες ελιάς που χρησιμοποιούνται κυρίως στην τοπική κοινότητα της Ατταλης είναι η Μεγαρείτικη, η Λαδολιά ή Θρουμπολιά, η Θασίτικη, η Κορωνέικη και το Μανάκι για παραγωγή ελαιολάδου και η Λαδολιά ή Θρουμπολιά, για επιτραπέζιες.

Επίσης παρατηρούμε μια μείωση στην έκταση των φιστικεώνων από το 2003 έως το 2016 της τάξης του 38,5% και των φιστικόδεντρων της τάξης του 16%. Οι φιστικιές στο σύνολο τους αποτελούνται από την ποικιλία Αιγίνης.

Ταυτόχρονα παρατηρείται δημιουργία συστηματικής καλλιέργειας σε δενδρόνες με συκιές.

Οι ποικιλίες αμπέλου που καλλιεργούνται είναι κυρίως για παραγωγή μούστου και κρασιού όπως οι Σαββατιανό, Φιλέρι, Αγιωργίτικο, Ροδίτης, Μανδηλαριά, Μοσχάτο Αλεξανδρείας, Ροζακί και Πετροκόριθο λευκό. Επιπλέον καλλιεργούνται και ποικιλίες για επιτραπέζια κατανάλωση με τις κυριότερες να είναι οι Σουλτανίνα και Μοσχάτο Αλεξανδρείας

Πιστεύεται ότι ο αριθμός των διάσπαρτων δέντρων όλων των ειδών παραμένει στα ίδια επίπεδα μεταξύ των ετών 2003 και 2016.

2.2.6. Τοπική κοινότητα Κοντοδεσποτίου

Πίνακας 7				
Πολυετείς Καλλιέργειες στην τοπική κοινότητα Κοντοδεσποτίου				
Είδος Καλλιέργειας	Έκταση σε εκτάρια 2003	Αριθμός Δένδρων σε δενδρόνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2003	Έκταση σε εκτάρια 2016	Αριθμός Δένδρων σε δενδρόνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2016
Αμπέλια	16		16	
Αμυγδαλιές		(120)		(~120)
Αχλαδιές		(110)		(~110)
Βερικοκιές		(45)		(~45)
Βυσσινιές		(40)		(~40)
Ελιές	57	8000 (2730)	88,65	8097 (~2730)

Είδος Καλλιέργειας	Έκταση σε εκτάρια 2003	Αριθμός Δένδρων σε δενδρώνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2003	Έκταση σε εκτάρια 2016	Αριθμός Δένδρων σε δενδρώνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2016
Καρυδιές		(130)		(~130)
Κερασιές		(10)		(~10)
Κορομηλιές		(20)		(~20)
Κυδωνιές		(45)		(~45)
Λεμονιές		(10)		(~10)
Μηλιές		(12)		(~12)
Ροδακινιές		(15)		(~15)
Ροδιές		(50)		(~50)
Συκιές		(100)		(>100)

Βάσει του παραπάνω πίνακα (πίνακας 7) παρατηρούμε ότι στην τοπική κοινότητα Κοντοδεσποτίου υπάρχει μια μεγάλη αύξηση στην έκταση των ελαιώνων. Η αύξηση αυτή είναι του μεγέθους 55,5% της έκτασης των ελαιώνων που είχαν δηλωθεί το 2003 σε σχέση με τις δηλώσεις των παραγωγών για τις καλλιέργειες τους στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας για το 2016. Η αύξηση όμως στις εκτάσεις δεν αντικατοπτρίζεται και στον αριθμό των ελαιόδεντρων με αυτόν να αυξάνεται κατά 97 επιπλέον ελαιόδεντρα μόνο.

Οι ποικιλίες ελιάς που χρησιμοποιούνται στην τοπική κοινότητα Κοντοδεσποτίου κυρίως, είναι η Μεγαρείτικη, η Λαδολιά ή Θρουμπολιά και το Μανάκι για παραγωγή ελαιολάδου και η Λαδολιά ή Θρουμπολιά και η Μεγαρείτικη για επιτραπέζιες.

Οι ποικιλίες αμπέλου που καλλιεργούνται είναι κυρίως για παραγωγή μούστου και κρασιού όπως οι Σαββατιανό, Φιλέρι, Αγιωργίτικο, Ροδίτης, Μανδηλαριά, Μοσχάτο Αλεξανδρείας, Ροζακί και Πετροκόριθο λευκό. Επιπλέον καλλιεργούνται και ποικιλίες για επιτραπέζια κατανάλωση με τις κυριότερες να είναι οι Σουλτανίνα και Μοσχάτο Αλεξανδρείας

Πιστεύεται ότι ο αριθμός των διάσπαρτων δέντρων όλων των ειδών παραμένει στα ίδια επίπεδα μεταξύ των ετών 2003 και 2016.

2.2.7. Τοπική κοινότητα Κυπαρισσίου

Πίνακας 8				
Πολυετείς Καλλιέργειες στην τοπική κοινότητα Κυπαρισσίου				
Είδος Καλλιέργειας	Έκταση σε εκτάρια 2003	Αριθμός Δένδρων σε δενδρόνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2003	Έκταση σε εκτάρια 2016	Αριθμός Δένδρων σε δενδρόνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2016
Αμυγδαλιές	0,2	40 (150)		(~150)
Αχλαδιές		(400)		(~400)
Βερικοκιές		(30)		(~30)
Βυσσινιές		(10)		(~10)
Ελιές	70	6500 (2000)	31,56	3587 (~2000)
Καρυδιές		(120)	0,15	5 (~120)
Κορομηλιές		(50)		(~50)
Κυδωνιές		(40)		(~40)
Μηλιές		(10)		(~10)
Φιστικιές	0,2	40		

Παρατηρώντας τον παραπάνω πίνακα (πίνακας 8) διαπιστώνουμε ότι στην τοπική κοινότητα Κυπαρισσίου υπάρχει μια μεγάλη μείωση στους ελαιώνες με την έκταση τους από το 2003 να μειώνεται στο 45,1% το 2016. Τα ελαιόδεντρα που δηλώθηκαν το 2016 μειώνονται στο 55,18% του αριθμού που είχαν δηλωθεί το 2003. Αυτό μπορεί να οφείλεται στο ότι παραγωγοί δεν έκαναν δήλωση των καλλιεργειών τους στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας.

Οι ποικιλίες ελιάς που χρησιμοποιούνται στην τοπική κοινότητα Κοντοδεσποτίου κυρίως, είναι η Μεγαρείτικη, η Λαδολιά ή Θρουμπολιά και το Μανάκι για παραγωγή ελαιολάδου και η Λαδολιά ή Θρουμπολιά και η Μεγαρείτικη για επιτραπέζιες.

Βάσει των στοιχείων του παραπάνω πίνακα (πίνακας 8) παρατηρείται έκλειψη των καλλιεργειών σε αμυγδαλιές και φιστικιές. Ταυτόχρονα παρατηρείται μια δημιουργία δενδρόνα από καρυδιές όμως βάσει της έκτασης της καλλιέργειας (0,15 εκτάρια) και του μικρού αριθμού των δένδρων (5 συνολικά) πιθανότατα να πρόκειται για συγκαλλιέργεια.

Πιστεύεται ότι ο αριθμός των διάσπαρτων δέντρων όλων των ειδών παραμένει στα ίδια επίπεδα μεταξύ των ετών 2003 και 2016.

2.2.8. Τοπική κοινότητα Μακρυκάπας

Πίνακας 9				
Πολυετείς Καλλιέργειες στην τοπική κοινότητα Μακρυκάπας				
Είδος Καλλιέργειας	Έκταση σε εκτάρια 2003	Αριθμός Δένδρων σε δενδρώνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2003	Έκταση σε εκτάρια 2016	Αριθμός Δένδρων σε δενδρώνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2016
Αμπέλια	90		90	
Αμυγδαλιές	1,5	200 (600)		(~600)
Αχλαδιές		(1000)		(~1000)
Δαμασκηνιές		(500)		(~500)
Ελιές	160	25000 (5000)	158,71	22481 (~5000)
Καρυδιές	0,7	100 (400)	1,2	46 (~400)
Λεμονιές			0,23	29
Πορτοκαλιές			0,13	20
Ροδιές			0,2	80

Βάσει του παραπάνω πίνακα (πίνακας 9) παρατηρούμε ότι στην τοπική κοινότητα Μακρυκάπας υπάρχει μια πολύ μικρή μείωση της έκτασης των ελαιώνων από το 2003 έως το 2016. Ο αριθμός των ελαιόδεντρων του 2003 σε σχέση με αυτόν που έχουν δηλωθεί από τους παραγωγούς στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας είναι μειωμένος κατά 2500 δέντρα περίπου.

Οι ποικιλίες ελιάς που χρησιμοποιούνται κυρίως στην τοπική κοινότητα της Μακρυκάπας είναι η Μεγαρείτικη, η Λαδολιά ή Θρουμπολιά, το Αγουρομανάκι και το Μανάκι για παραγωγή ελαιολάδου και η Λαδολιά ή Θρουμπολιά, για επιτραπέζιες.

Οι ποικιλίες αμπέλου που καλλιεργούνται είναι κυρίως για παραγωγή μούστου και κρασιού όπως οι Σαββατιανό, Φιλέρι, Αγιωργίτικο, Ροδίτης, Μανδηλαριά, Μοσχάτο Αλεξανδρείας, Ροζακί και Πετροκόριθο λευκό. Επιπλέον καλλιεργούνται και

ποικιλίες για επιτραπέζια κατανάλωση με τις κυριότερες να είναι οι Σουλτανίνα και Μοσχάτο Αλεξανδρείας

Επίσης υπάρχει έκλειψη στους δενδρώνες της αμυγδαλιάς από το 2003 έως το 2016.

Παρατηρείται βάσει των στοιχείων του πίνακα 8 από τους παραγωγούς στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας μια αύξηση στην έκταση των δενδρώνων των καρυδιών το 2016, παρά την μείωση του αριθμού των δέντρων τους κατά το μισό περίπου των δέντρων που είχαν το 2003.

Επιπλέον παρατηρείται δημιουργία νέων δενδρώνων το 2016 που αποτελούνται από Λεμονιές, Πορτοκαλιές και Ροδιές που δεν υπήρχαν το 2003.

Πιστεύεται ότι ο αριθμός των διάσπαρτων δέντρων όλων των ειδών παραμένει στα ίδια επίπεδα μεταξύ των ετών 2003 και 2016.

2.2.9. Τοπική κοινότητα Νεροτριβιάς

Πίνακας 10				
Πολυετείς Καλλιέργειες στην τοπική κοινότητα Νεροτριβιάς				
Είδος Καλλιέργειας	Έκταση σε εκτάρια 2003	Αριθμός Δένδρων σε δένδρων σε (διάσπαρτα δένδρα) το 2003	Έκταση σε εκτάρια 2016	Αριθμός Δένδρων σε δένδρων σε (διάσπαρτα δένδρα) το 2016
Αμπέλια	10,5		10,5	
Αμυγδαλιές	3	1000 (800)		(~800)
Αχλαδιές		(300)		(~300)
Βερικοκιές		(200)		(~200)
Βυσσινιές		(80)		(~80)
Ελιές	510	44200 (1500)	155,12	11287 (~1500)
Καρυδιές			0,4	50
Κερασιές		(40)		(~40)
Κυδωνιές		(30)		(~30)
Λεμονιές		(500)		(~500)

Είδος Καλλιέργειας	Έκταση σε εκτάρια 2003	Αριθμός Δένδρων σε δενδρώνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2003	Έκταση σε εκτάρια 2016	Αριθμός Δένδρων σε δενδρώνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2016
Μανταρινιές		(300)		(~300)
Μεσπιλιές (Μουσμουλιές)		(20)		(~20)
Πορτοκαλιές		(1200)		(~1200)
Ροδακινιές		(45)		(~45)
Ροδιές		(140)		(~140)
Συκιές		(140)		(~140)
Φιστικιές	2	400		

Βάσει των στοιχείων του παραπάνω πίνακα (πίνακας 10) παρατηρούμε ότι μεταξύ των χρόνων 2003 και 2016 στην τοπική κοινότητα της Νεροτριβιάς υπάρχει μια μεγάλη μείωση στους ελαιώνες. Οι εκτάσεις των ελαιώνων που έχουν δηλωθεί από τους παραγωγούς στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας το 2016 είναι στο 30,42% των εκτάσεων που είχαν δηλωθεί το 2003. Ο αριθμός των ελαιόδεντρων που δηλώθηκαν το 2016 είναι μειωμένος στο 25,54% του αντίστοιχου αριθμού ελαιόδεντρων του 2003. Αυτό μπορεί να οφείλεται στην μη δήλωση των καλλιεργειών των παραγωγών στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας.

Οι ποικιλίες ελιάς που χρησιμοποιούνται στην τοπική κοινότητα Νεροτριβιάς κυρίως, είναι η Μεγαρείτικη, η Λαδολιά ή Θρουμπολιά, το Μανάκι, το Αγουρομανάκι και η Κορωνέικη για παραγωγή ελαιολάδου και η Λαδολιά ή Θρουμπολιά και η Μεγαρείτικη για επιτραπέζιες.

Οι ποικιλίες αμπέλου που καλλιεργούνται είναι κυρίως για παραγωγή μούστου και κρασιού όπως οι Σαββατιανό, Φιλέρι, Αγιωργίτικο, Ροδίτης, Μανδηλαριά, Μοσχάτο Αλεξανδρείας, Ροζακί και Πετροκόριθο λευκό. Επιπλέον καλλιεργούνται και ποικιλίες για επιτραπέζια κατανάλωση με τις κυριότερες να είναι οι Σουλτανίνα και Μοσχάτο Αλεξανδρείας

Παρατηρείται επίσης έκλειψη στους δενδρώνες της αμυγδαλιάς και της φιστικιάς το 2016 από αυτούς που υπήρχαν το 2003.

Επίσης παρατηρούμε και συστηματικές καλλιέργειες καρδιάς με κυριότερες τις ποικιλίες Franquette και Chandler με υποκείμενο *Juglans regia*. Τα διάσπαρτα δένδρα καρδιάς αποτελούνται από διάφορα αυτογονιμοποιούμενα και σταυρογονιμοποιούμενα σπόροφυτα χαμηλής παραγωγικότητας.

Πιστεύεται ότι ο αριθμός των διάσπαρτων δέντρων όλων των ειδών παραμένει στα ίδια επίπεδα μεταξύ των ετών 2003 και 2016.

2.2.10. Τοπική κοινότητα Παγώντα

Πίνακας 11				
Πολυετείς Καλλιέργειες στην τοπική κοινότητα Παγώντα				
Είδος Καλλιέργειας	Έκταση σε εκτάρια 2003	Αριθμός Δένδρων σε δενδρώνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2003	Έκταση σε εκτάρια 2016	Αριθμός Δένδρων σε δενδρώνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2016
Αμπέλια	4		4	
Αχλαδιές		(350)		(~350)
Καρυδιές		(250)		(~250)
Κορομηλιές		(100)		(~100)
Κυδωνιές		(100)		(~100)
Μηλιές		(10)		(~10)
Ροδιές		(20)		(~20)

Παρατηρώντας τον παραπάνω πίνακα (πίνακας 11) διαπιστώνουμε ότι στην τοπική κοινότητα Παγώντα οι πολυετείς καλλιέργειες παραμένουν ίδιες μεταξύ του 2003 και του 2016. Δεν υπάρχουν στοιχεία παραγωγών στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας που να δείχνουν οποιαδήποτε διαφοροποίηση μεταξύ των χρόνων που πέρασαν. Οι δενδρώδεις καλλιέργειες παραμένουν διάσπαρτες και περιορισμένες και προορίζονται μόνο για προσωπική κατανάλωση.

Οι ποικιλίες αμπέλου που καλλιεργούνται είναι αποκλειστικά για παραγωγή μούστου και κρασιού και είναι οι εξής: Σαββατιανό, Φιλέρι και Αγιωργίτικο.

Πιστεύεται ότι ο αριθμός των διάσπαρτων δέντρων όλων των ειδών παραμένει στα ίδια επίπεδα μεταξύ των ετών 2003 και 2016.

2.2.11. Τοπική κοινότητα Πολιτικών

Πίνακας 12				
Πολυετείς Καλλιέργειες στην τοπική κοινότητα Πολιτικών				
Είδος Καλλιέργειας	Έκταση σε εκτάρια 2003	Αριθμός Δένδρων σε δένδρωνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2003	Έκταση σε εκτάρια 2016	Αριθμός Δένδρων σε δένδρωνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2016
Αμπέλια	1		1	
Βερικοκιές	3	320 (100)		(~100)
Ελιές	200	22000 (1300)	233,82	22269 (~1300)
Λεμονιές	2	600 (2000)	0,06	50 (~2000)
Μανταρινιές		(500)		(~500)
Πορτοκαλιές	5	1500 (2000)	0,11	50 (~2000)
Φιστικιές	2	420		

Βάσει των στοιχείων του παραπάνω πίνακα (πίνακας 12) παρατηρούμε ότι στην τοπική κοινότητα της Πολιτικών υπάρχει μια αύξηση στους ελαιώνες. Η έκταση των ελαιώνων που δήλωσαν οι παραγωγοί στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας το 2016 είναι αυξημένη κατά 16,9% της έκτασης των ελαιώνων που δηλώθηκαν το 2003. Η αύξηση αυτή των εκτάσεων δεν φαίνεται στον αριθμό των ελαιόδεντρων ο οποίος το 2016 αυξήθηκε κατά 269 ελαιόδεντρα σε σχέση με τον αριθμό των ελαιόδεντρων του 2003.

Οι ποικιλίες ελιάς που χρησιμοποιούνται στην τοπική κοινότητα Πολιτικών είναι κυρίως η Μεγαρείτικη, η Λαδολιά ή Θρουμπολιά, το Μανάκι, το Αγουρομανάκι και η Κορωνέικη για παραγωγή ελαιολάδου και η Λαδολιά ή Θρουμπολιά και η Μεγαρείτικη για επιτραπέζιες.

Οι ποικιλίες αμπέλου που καλλιεργούνται είναι αποκλειστικά για παραγωγή μούστου και κρασιού και είναι οι εξής: Σαββατιανό, Φιλέρι και Αγιωργίτικο.

Παρατηρείται όμως πολύ μεγάλη μείωση στην έκταση των δένδρων των λεμονιών και των πορτοκαλιών με πάρα πολύ μεγάλη μείωση του αριθμού των δέντρων τους το 2016 από το 2003 σύμφωνα με τις δηλώσεις των παραγωγών για τις καλλιέργειες τους στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας.

Επίσης παρατηρείται έκλειψη στους δένδρωνες της βερυκοκιάς και της φιστικιάς το 2016 σε σχέση με αυτούς που υπήρχαν το 2003.

Πιστεύεται ότι ο αριθμός των διάσπαρτων δέντρων όλων των ειδών παραμένει στα ίδια επίπεδα μεταξύ των ετών 2003 και 2016.

2.2.12. Τοπική κοινότητα Σταυρού

Πίνακας 13				
Πολυετείς Καλλιέργειες στην τοπική κοινότητα Σταυρού				
Είδος Καλλιέργειας	Έκταση σε εκτάρια 2003	Αριθμός Δένδρων σε δενδρόνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2003	Έκταση σε εκτάρια 2016	Αριθμός Δένδρων σε δενδρόνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2016
Αμπέλια	10	-	10	
Αμυγδαλιές		(500)		(~500)
Αχλαδιές		(1600)		(~1600)
Βερικοκιές		(100)		(~100)
Ελιές	45	7750 (6250)	68,69	7827 (~6250)
Καρυδιές		(700)		(~700)
Κυδωνιές		(150)		(~150)
Ροδακινιές		(30)		(~30)
Συκιές		(140)		(~140)

Παρατηρώντας τον παραπάνω πίνακα (πίνακας 13) διαπιστώνουμε ότι στην τοπική κοινότητα Σταυρού υπάρχει μια αύξηση στους έκταση των ελαιώνων από το 2003 έως το 2016. Η αύξηση των εκτάσεων των ελαιώνων ανέρχεται περίπου στο 52% της έκτασης που είχαν δηλωθεί το 2003 σε σχέση με τις καλλιέργειες που δήλωσαν οι παραγωγοί στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας το 2016. Η αύξηση των εκτάσεων των ελαιώνων δεν φαίνεται στον αριθμό των ελαιόδεντρων με αυτόν να αυξάνεται κατά 77 μόνο ελαιόδεντρα σε σχέση με τα ελαιόδεντρα που είχαν δηλωθεί το 2003.

Οι ποικιλίες ελιάς που χρησιμοποιούνται στην τοπική κοινότητα Σταυρού είναι κυρίως η Μεγαρείτικη, η Λαδολιά ή Θρουμπολιά, το Μανάκι, το Αγουρομανάκι και η Κορωνέικη για παραγωγή ελαιολάδου και η Λαδολιά ή Θρουμπολιά και η Μεγαρείτικη για επιτραπέζιες.

Οι ποικιλίες αμπέλου που καλλιεργούνται είναι κυρίως για παραγωγή μούστου και κρασιού όπως οι Σαββατιανό, Φιλέρι, Αγιωργίτικο, Ροδίτης, Μανδηλαριά, Μοσχάτο Αλεξανδρείας, Ροζακί και Πετροκόριθο λευκό. Επιπλέον καλλιεργούνται και ποικιλίες για επιτραπέζια κατανάλωση με τις κυριότερες να είναι οι Σουλτανίνα και Μοσχάτο Αλεξανδρείας

Όσον αφορά τις υπόλοιπες πολυετείς καλλιέργειες δεν υπάρχουν στοιχεία παραγωγών στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας που να δείχνουν οποιαδήποτε διαφοροποίηση μεταξύ των χρόνων που πέρασαν. Οι δενδρώδεις καλλιέργειες στην τοπική κοινότητα Σταυρού παραμένουν διάσπαρτες και προορισμένες μόνο για προσωπική κατανάλωση.

Πιστεύεται ότι ο αριθμός των διάσπαρτων δέντρων όλων των ειδών παραμένει στα ίδια επίπεδα μεταξύ των ετών 2003 και 2016.

2.2.13. Τοπική κοινότητα Τριάδος

Πίνακας 14				
Πολυετείς Καλλιέργειες στην τοπική κοινότητα Τριάδος				
Είδος Καλλιέργειας	Έκταση σε εκτάρια 2003	Αριθμός Δένδρων σε δενδρώνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2003	Έκταση σε εκτάρια 2016	Αριθμός Δένδρων σε δενδρώνες (διάσπαρτα δένδρα) το 2016
Αμπέλια	16,5		16,5	
Ελιές	90	17250 (26000)	90,79	18082 (~26000)
Καρυδιές		(600)		(~600)
Λεμονιές			0,01	3
Πορτοκαλιές			0,01	10
Ροδιές			0,24	220
Συκιές		(300)	0,5	120 (~300)
Φιστικιές	20	4100	0,94	235

Βάσει των στοιχείων του παραπάνω πίνακα (πίνακας 12) παρατηρούμε ότι στην τοπική κοινότητα της Τριάδος υπάρχει μια πολύ μικρή αύξηση της έκτασης των ελαιώνων κατά 0,79 εκτάρια από το 2003 έως το 2016 με τον αριθμό των

ελαιόδεντρων να αυξάνεται κατά 832 επιπλέον ελαιόδεντρα βάσει των στοιχείων που έχουν δηλώσει οι αγρότες στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας.

Οι ποικιλίες ελιάς που χρησιμοποιούνται στην τοπική κοινότητα Σταυρού είναι κυρίως η Μεγαρείτικη, η Λαδολιά ή Θρουμπολιά, το Μανάκι, το Αγουρομανάκι και η Κορωνέικη για παραγωγή ελαιολάδου και η Λαδολιά ή Θρουμπολιά και η Μεγαρείτικη για επιτραπέζιες.

Οι ποικιλίες αμπέλου που καλλιεργούνται είναι κυρίως για παραγωγή μούστου και κρασιού όπως οι Σαββατιανό, Φιλέρι, Αγιωργίτικο, Ροδίτης, Μανδηλαριά, Μοσχάτο Αλεξανδρείας, Ροζακί και Πετροκόριθο λευκό. Επιπλέον καλλιεργούνται και ποικιλίες για επιτραπέζια κατανάλωση με τις κυριότερες να είναι οι Σουλτανίνα και Μοσχάτο Αλεξανδρείας

Επίσης έχουν δημιουργηθεί μικρού μεγέθους δενδρώνες από λεμονιές και πορτοκαλιές με μικρό αριθμό δένδρων και από τα δυο είδη.

Επιπλέον έχουν δημιουργηθεί δενδρώνες από ροδιές και συκιές με σημαντικό αριθμό δένδρων και από τα δυο είδη. Οι ποικιλίες ροδιάς που χρησιμοποιούνται στις συστηματικές καλλιέργειες στην τοπική κοινότητα της Τριάδος είναι οι ποικιλίες Ερμιόνη και Wonderful.

Βάσει των στοιχείων που έχουν δηλώσει οι αγρότες στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας το 2016, παρατηρείται σημαντική μείωση στην καλλιέργεια της φιστικιάς με την έκταση των φιστικιών να έχει μειωθεί πάνω από 20 φορές σε σχέση με αυτήν που είχε δηλωθεί το 2003. Παράλληλα ο αριθμός των φιστικόδεντρων βάσει των στοιχείων έχει μειωθεί κατά 17 φορές.

Πιστεύεται ότι ο αριθμός των διάσπαρτων δέντρων όλων των ειδών παραμένει στα ίδια επίπεδα μεταξύ των ετών 2003 και 2016.

2.3. Συμπεράσματα

Βάσει των ανωτέρω πινάκων (πίνακας 1 έως πίνακας 14) οι καλλιέργεια της αμπέλου και οι υπόλοιπες πολυετείς καλλιέργειες στη Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων μεταξύ των ετών 2003 και 2016 συνοψίζονται στα παρακάτω συμπεράσματα.

Οι καλλιέργειες αμπελιού στη Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων μεταξύ των δύο ετών είναι σταθερές. Οι ποικιλίες που καλλιεργούνται ανήκουν σε δύο κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία είναι οι οινοποιήσιμες ποικιλίες που προορίζονται για παραγωγή μούστου και κρασιού όπως οι Σαββατιανό, Φιλέρι, Αγιωργίτικο, Ροδίτης, Ροζακί, Μανδηλαριά, Μοσχάτο Αλεξανδρείας και Πετροκόριθο λευκό. Η δεύτερη κατηγορία είναι οι ποικιλίες για επιτραπέζια κατανάλωση με τις κυριότερες να είναι οι Σουλτανίνα και Μοσχάτο Αλεξανδρείας.

Όσον αφορά τις αμυγδαλιά υπάρχει μεγάλη μείωση μεταξύ των εκτάσεων των δενδρώνων αμυγδαλιάς που είχαν δηλωθεί το 2003 και των στοιχείων που έχουν δηλώσει οι αγρότες στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας για το 2016 (πίνακας 1). Η έκταση των

δενδρώνων το 2016 έχει μειωθεί στο 14,25% από την έκταση που είχε η καλλιέργεια της αμυγδαλιάς το 2003. Ο αριθμός των δέντρων για το 2016 έχει μειωθεί στο 15,4% του αριθμού των δεντρών της αμυγδαλιάς που βρίσκονταν σε δεντρώνες το 2003. Πιστεύεται ότι ο αριθμός των διάσπαρτων δέντρων παραμένει στα ίδια επίπεδα μεταξύ των ετών 2003 και 2016.

Βάσει των στοιχείων από τον πίνακα 1 παρατηρούμε ότι υπάρχει πολύ μεγάλη μείωση όσον αφορά τις εκτάσεις των ελαιώνων που είχαν δηλωθεί το 2003 και των στοιχείων που έχουν δηλώσει οι αγρότες στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας για το 2016. Η έκταση των ελαιώνων το 2016 έχει μειωθεί στο 67,85% από την έκταση που είχαν το 2003. Αντίστοιχα ο αριθμός των ελαιόδεντρων στους ελαιώνες το 2016 έχει μειωθεί κατά 66,98% με τον αντίστοιχο του 2003. Πιστεύεται ότι ο αριθμός των διάσπαρτων ελαιόδεντρων παραμένει στα ίδια επίπεδα μεταξύ των ετών 2003 και 2016.

Οι ποικιλίες ελιάς που χρησιμοποιούνται στη Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων είναι κυρίως η Μεγαρείτικη, η Λαδολιά ή Θρουμπολιά, η Θασίτικη, η Αμφίσσης, η Χονδρολιά, η Κορωνέικη, το Αγουρομανάκι και το Μανάκι για παραγωγή ελαιολάδου. Ως επιτραπέζιες ποικιλίες χρησιμοποιούνται η Λαδολιά ή Θρουμπολιά, η Αμφίσσης και η Μεγαρείτικη.

Όσον αφορά την καλλιέργεια της καρυδιάς, από τον πίνακα 1 παρατηρούμε ότι βάσει των στοιχείων που έχουν δηλώσει οι αγρότες στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας για το 2016 μειώνονται οι εκτάσεις των δενδρώνων της από 2 εκτάρια το 2003 σε 1,54 εκτάρια το 2016. Ο αριθμός των καρυδιών στους δενδρώνες έχει αυξηθεί από 200 καρυδιές το 2003 σε 330 το 2016. Η μεταβολή αυτή έγινε με την ύπαρξη νέων δενδρώνων στις τοπικές κοινότητες Αγίας Σοφίας, Κυπαρισσίου και Νεροτριβιάς (πίνακες 3, 8, 10) . Την αύξηση των εκτάσεων των δενδρώνων στην τοπική κοινότητα Μακρυκάπας (πίνακας 9) με παράλληλη μείωση των εκτάσεων στην τοπική κοινότητα Καστέλλας (πίνακας 6) και την έκλειψη τους στην τοπική κοινότητα Καμαρίτσας (πίνακας 5). Οι κυριότερες ποικιλίες καρυδιάς στους νέους δενδρώνες είναι οι Franquette, Chandler και Hartley με υποκείμενο *Juglans regia*. Τα διάσπαρτα δένδρα καρυδιάς αποτελούνται από διάφορα αυτογονιμοποιούμενα και σταυρογονιμοποιούμενα σπόροφυτα χαμηλής παραγωγικότητας και πιστεύεται ότι ο αριθμός τους παραμένει στα ίδια επίπεδα μεταξύ των ετών 2003 και 2016.

Οι καλλιέργειες των δενδρώνων των εσπεριδοειδών (λεμονιές, μανταρινιές, νερατζιές και πορτοκαλιές) έχουν υποστεί τεράστιες μειώσεις με τις εκτάσεις των δενδρώνων τους το 2003 να φτάνουν συνολικά τα 15,5 εκτάρια ενώ το 2016 να είναι μόνο 1,68 εκτάρια (πίνακας 1). Ο συγκεντρωτικός αριθμός των εσπεριδοειδών σε δενδρώνες το 2003 έφτανε τον αριθμό των 4600 δέντρων ενώ το 2016 ήταν μόνο 348 λεμονιές και πορτοκαλιές. Πιστεύεται ότι ο αριθμός των διάσπαρτων λεμονιών, μανταρινιών και πορτοκαλιών να παραμένει στα ίδια επίπεδα μεταξύ των ετών 2003 και 2016. Τα διάσπαρτα δένδρα νερατζιάς έχουν παρουσιάσει κατακόρυφη αύξηση και αυτό οφείλεται στο ότι έχει φυτέψει η δημοτική αρχή νεραντζιές στα πεζοδρόμια σε όλες τις κύριες οδούς στον οικισμό Ψαχνών ως καλωπισμό. Ατυχώς δεν υπάρχουν πληροφορίες για τις καλλιεργούμενες ποικιλίες εσπεριδοειδών στη Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων εκτός από μια γενικότερη προτίμηση της ποικιλίας Μέρλιν για τις πορτοκαλιές.

Βάσει των στοιχείων από το πίνακα 1 παρατηρούμε ότι και η καλλιέργεια της φιστικιάς έχει υποστεί μεγάλες μειώσεις τόσο στην έκταση των φιστικιώνων, όσο και

στον αριθμό των φιστικόδεντρων. Από τα στοιχεία που έχουν δώσει οι παραγωγοί για τις καλλιέργειες τους στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας βλέπουμε ότι ο αριθμός των εκτάσεων των φιστικιών το 2016 είναι στο 42,36% των εκτάσεων που καλύπταν το 2003. Ο αριθμός των φιστικόδεντρων το 2016 είναι μειωμένος στο 50,55% του αριθμού των φιστικόδεντρων το 2003. Η μεταβολή αυτή έγινε με τη μείωση των φιστικιών στη δημοτική κοινότητα Ψαχνών και στις τοπικές κοινότητες Καστέλλας και Τριάδος (πίνακες 2, 6, 14). Επίσης παρατηρήθηκε η έκλειψη των φιστικιών στις τοπικές κοινότητες Κυπαρισσίου, Νεροτριβιάς και Πολιτικών (πίνακες 8, 10, 12). Στη Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων καλλιεργείται αποκλειστικά η ποικιλία Αιγίνης και το σύνολο των εκτάσεων των φιστικιών είναι ποτιστικά.

Παρατηρώντας τον πίνακα 1, βλέπουμε ότι η συστηματική καλλιέργεια βερικοκιάς που υπήρχε το 2003 στη Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων με σημαντικό αριθμό δένδρων, δεν φαίνεται καθόλου στα στοιχεία που έχουν δώσει οι παραγωγοί για τις καλλιέργειες τους στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας για το 2016. Πιστεύεται ότι ο αριθμός των διάσπαρτων δένδρων βερικοκιάς παραμένει στα ίδια επίπεδα μεταξύ των ετών 2003 και 2016.

Όσον αφορά τη συστηματική καλλιέργεια της ροδιάς, παρατηρούμε ότι το 2016 έχει αναπτυχθεί, υπερκαλύπτοντας τον αριθμό των διάσπαρτων δένδρων που υπήρχαν το 2003 (πίνακας 1). Η μεταβολή αυτή έγινε με τη δημιουργία νέων δένδρων στη δημοτική κοινότητα Ψαχνών και στις τοπικές κοινότητες Άτταλης, Μακρυκάπας και Τριάδος (πίνακες 2, 9, 14). Πιστεύεται ότι ο αριθμός των διάσπαρτων δένδρων ροδιάς παραμένει στα ίδια επίπεδα μεταξύ των ετών 2003 και 2016.

Βάσει του πίνακα 1 παρατηρούμε ότι το 2016 έχουν δημιουργηθεί δένδρες συκιάς με σκοπό την συστηματική καλλιέργεια τους. Οι νέοι δένδρες συκιάς έχουν δημιουργηθεί στις τοπικές κοινότητες Καστέλλας και Τριάδος (πίνακες 6, 14). Πιστεύεται ότι ο αριθμός των διάσπαρτων δένδρων ροδιάς παραμένει στα ίδια επίπεδα μεταξύ των ετών 2003 και 2016.

Όσον αφορά τις καλλιέργειες αχλαδιάς, βυσσινιάς, δαμασκηνιάς, κερασιάς, κορομηλιάς, κυδωνιάς, μεσπλιάς (μουσμουλιάς), μηλιάς και ροδακινιάς βάσει των στοιχείων που έδωσαν οι παραγωγοί στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας δεν παρατηρείται κάποια αλλαγή μεταξύ των ετών 2003 και 2016. Πιστεύεται ότι ο αριθμός των διάσπαρτων δένδρων των παραπάνω ειδών παραμένει στα ίδια επίπεδα μεταξύ των ετών 2003 και 2016.

Βάσει των ανωτέρω πινάκων (πίνακας 1 έως πίνακας 14) παρατηρούμε ότι το έτος 2003 το μέγεθος των δένδρων των πολυετών καλλιεργειών είναι κατά πολύ μεγαλύτερο από το έτος 2016. Αυτό δεν σημαίνει ότι όντως υπάρχει αυτή η τεράστια μείωση στις δένδρικές καλλιέργειες στο Δήμο Μεσσαπίων (σημερινή Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων).

Αυτό που πραγματικά συμβαίνει είναι ότι από το 2003 έως το 2016 οι καλλιεργητές οι οποίοι δήλωναν τις εκτάσεις και το είδος της καλλιέργειας τους έχουν μειωθεί σε αριθμό, για διάφορους λόγους τους οποίους θα προσπαθήσω να αναφέρω παρακάτω, και δεν δηλώνουν πλέον τις εκτάσεις που διαθέτουν στην Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Ευβοίας και έτσι ουσιαστικά είναι “αόρατοι” στα αποτελέσματα των συγκεντρωτικών στοιχείων που έχει στη διάθεση της η Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης της Περιφερειακής Ενότητας Ευβοίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος και από όπου έλαβα τα στοιχεία για την εργασία αυτή.

Ένας από τους λόγους για τους οποίους έχουν μειωθεί οι καλλιεργητές είναι λόγω της εσωτερικής μετανάστευσης των νεότερων, κυρίως μετά την ολοκλήρωση των σπουδών τους, για εύρεση πιο επικερδούς εργασίας σε διαφορετικό τομέα από τον αγροτικό και όσο το δυνατόν πάνω στο αντικείμενο των σπουδών τους.

Ένας επιπλέον λόγος για τον οποίο ένα μέρος των παραγωγών δεν δηλώνουν τις καλλιέργειες τους στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας είναι ότι εξαιτίας του μικρού μεγέθους των εκτάσεων και των καλλιεργειών που διαθέτουν, η επιδότηση που δικαιούνται είναι μικρότερη από το πληρωτέο ποσό (250 ευρώ) που δίνει ο ΟΠΕΚΕΠΕ, οπότε και δεν την λαμβάνουν. Έτσι δεν συμπληρώνουν την αίτηση για τα δικαιώματα της επιδότησης για να γλιτώσουν τα λεφτά που θα πλήρωναν ως ασφάλιση για το φυτικό και ζωικό τους κεφάλαιο καθώς και τα χρεωστικά της Ε.Α.Σ. Ευβοίας.

Ένας άλλος λόγος για τον οποίο παρατηρείται τέτοια μείωση στις δενδρώδεις καλλιέργειες είναι το γεγονός ότι με τους συνεχείς περιορισμούς στην χορήγηση των επιδοτήσεων (ειδικά στην παραγωγή ελαιολάδου) οι καλλιεργητές μικρότερων εκτάσεων βγαίνουν από τους καταλόγους των Ενώσεων Αγροτικών και Γεωργικών Συνεταιρισμών διαφόρων νομών και χάνουν το δικαίωμα της επιδότησης. Τα δένδρα αυτά δεν παύουν να υπάρχουν, απλώς δεν καταγράφονται και έτσι δεν προσμετρώνται στις λίστες που οι ενώσεις αυτών των Συνεταιρισμών παραδίδονται στο Υπουργείο Γεωργικής Ανάπτυξης.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα η οικογένεια του γράφοντος η οποία αν και διαθέτει στην κατοχή της 1,15 εκτάρια γης η οποία περιέχει άνω των 250 ελαιόδεντρων διαφόρων ηλικιών, 5 λεμονιές, 3 ροδιές και 1 αμυγδαλιά στη Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων δεν βρίσκεται στα στοιχεία της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών Ευβοίας γιατί δεν έχει κάνει αίτηση λόγω μη δικαιώματος επιδότησης. Στην περίπτωση της οικογένειάς μου αυτό συμβαίνει γιατί η μοιρασιά των γεωργικών εκτάσεων της παρουσίας των παππούδων μου έγινε προφορικά, οπότε ο πατέρας μου και η θεία μου έχουν στην ιδιοκτησία τους όλα τα χωράφια εξ' ημισείας. Λόγω του μικρού αριθμού ελαιόδεντρων στις εκτάσεις αυτές, έγιναν εκτεταμένες φυτεύσεις δενδρυλλίων ελιάς των ποικιλιών Μεγαρείτικη και Μανάκι τα έτη 1998-1999, και περιορισμένης έκτασης φυτεύσεις το έτος 2010 για την αντικατάσταση ελαιόδεντρων που είχαν υλοτομηθεί παράνομα από αγνώστους. Εξαιτίας του ιδιότυπου αυτού χαρακτήρα ιδιοκτησίας των γεωργικών εκτάσεων και του μικρού αρχικά αριθμού ελαιόδεντρων καθώς επίσης και μιας μικρής παραγωγής ελαιολάδου, την περίοδο που οι επιδοτήσεις δίνονταν βάσει του μεγέθους παραγωγής ελαιολάδου, η οικογένεια μου έπαψε να δικαιούται επιδότηση για τις γεωργικές τις εκτάσεις. Προσπάθειες που έγιναν για να ξαναπούμε στο πρόγραμμα επιδοτήσεων μπλοκαρίστηκαν λόγω της επαγγελματικής ιδιότητας του πατέρα μου ως ελεύθερου επαγγελματία, του υψηλού εισοδήματος που είχε εκείνη την περίοδο και του μικρού αριθμού γεωργικών εκτάσεων και ελαιόδεντρων που είναι στο όνομα του.

Στην ίδια κατάσταση με τη δική μου, βρίσκονται πολλές οικογένειες οι οποίες είτε απλώς συλλέγουν τους καρπούς από τα δέντρα που διαθέτουν είτε απλώς τα νεότερα μέλη των οικογενειών αυτών τα έχουν αφήσει λόγω της διαμονής τους σε άλλο τόπο ή της πλήρους και διαρκούς ενασχόλησής τους με το επάγγελμα που διαθέτουν.

Κεφάλαιο 3°. Φυτά Μεγάλης Καλλιέργειας και Λαχανώδεις Καλλιέργειες

3.1. Φυτά Μεγάλης Καλλιέργειας και Λαχανώδεις Καλλιέργειες στο Δήμο Μεσσαπίων (σημερινή Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων) συγκεντρωτικά

Για τη καλύτερη μελέτη της περιοχής οι πληροφορίες ελήφθησαν για δυο χρονιές, αυτήν του 2003 μ.Χ. και αυτήν του 2016 μ.Χ.. Την πρώτη χρονιά (2003) τα στοιχεία ελήφθησαν από τη Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης της Περιφερειακής Ενότητας Ευβοίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος και προέρχονται από τα συγκεντρωτικά στοιχεία της Διεύθυνσης Πρωτογενή Τομέα της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.).

Τα στοιχεία για το 2016 ελήφθησαν από τη Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης της Περιφερειακής Ενότητας Ευβοίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος. Προέρχονται από στοιχεία που συνέλεξε και επεξεργάστηκε η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Ευβοίας (Ε.Α.Σ. Ευβοίας). Συγκεκριμένα προέρχονται από τα στοιχεία των παραγωγών που είχαν κάνει αίτηση για το δικαίωμα της ασφάλισης και επιχορήγησης των καλλιεργειών τους.

Βάσει των στοιχείων που προέρχονται από τις άνωθεν αναφερόμενες πηγές προκύπτουν οι παρακάτω πίνακες (Πίνακας 15 έως Πίνακας 28) όπου εμφανίζονται το είδος και το μέγεθος των πολυετών καλλιεργειών στον τότε Δήμο Μεσσαπίων (σημερινή Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων).

Πίνακας 15		
Εκτάσεις (σε εκτάρια) με Φυτά Μεγάλης Καλλιέργειας και Λαχανώδεις Καλλιέργειες στον Δήμο Μεσσαπίων (σημερινή Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων)		
Είδος καλλιέργειας	Έτος 2003	Έτος 2016
Αγγούρι	21,5	13,01
Άνηθος		2,8
Αραβόσιτος	17,4	6,1
Αρακάς	20,9	2,6
Βίκος	82,5	
Βλίτα		0,92
Βρώμη	18	76,1
Καρότα	132	83,6

Είδος καλλιέργειας	Έτος 2003	Έτος 2016
Καρπούζια	46	7,5
Καυκαλήθρες		0,07
Κοκκάρι	1	
Κολοκύθια	65,7	10,47
Κουκιά	80,7	23,68
Κουνουπίδια	59,7	27,09
Κρεμμύδια/Σκόρδα χλωρά	62,4	5,25
Κρεμμύδια ξερά	107,9	20,01
Κριθάρι	448,5	594,3
Λαθούρια (Φάβα)	2,3	2
Λάχανα	558	158,3
Μαϊντανός		2,15
Μάραθος (Φινόκιο)		1,55
Μαρούλια	106,6	71,7
Μελιτζάνες	22,8	3,81
Μηδική	86	
Μπάμια	175,6	36,94
Μπρόκολο		26,43
Μυρώνια		0,07
Ντομάτα	61,1	18,31
Πατάτες (άνοιξης & φθινοπώρου)	1777,7	2.400
Πεπόνια	28,6	5,88
Πιπεριές	47,5	9,07
Πράσα	2	9,3
Ραδίκια	9,5	4,57

Είδος καλλιέργειας	Έτος 2003	Έτος 2016
Ραπανάκια		0,09
Ρεβίθια	11,7	4,95
Ρόκα		0,13
Σέλερυ		3,21
Σέλινο		3,9
Σέσκουλα		0,11
Σιτάρι	1504,8	728,3
Σκόρδα ξερά	31,5	15,91
Σπανάκι	40,1	6,63
Τεύτλα	9,5	4,31
Τριφύλλια	5	
Φασολάκια	42,3	20,59
Φασόλια Ξερά	53,7	12,55
Φράουλα		0,02
Σύνολο Εκτάσεων	5740,5	4427,28

Στον παραπάνω πίνακα (πίνακας 15) παρατηρούμε ότι το 2003 η καλλιεργούμενη έκταση των μονοετών φυτών μεγάλης καλλιέργειας και των λαχανωδών καλλιεργειών είναι κατά πολύ μεγαλύτερο από το 2016. Αυτό δεν σημαίνει ότι όντως έχει περιοριστεί η αξιοποίηση της καλλιεργήσιμης γης της Δημοτικής Ενότητας Μεσσαπίων. Αυτό που πραγματικά συμβαίνει είναι ότι από το 2003 έως το 2016 οι καλλιεργητές οι οποίοι δήλωναν τις εκτάσεις και το είδος της καλλιέργειας τους έχουν μειωθεί σε αριθμό και δεν δηλώνουν πλέον όλοι τις εκτάσεις που διαθέτουν στην Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Ευβοίας. Έτσι ένα μέρος των εκτάσεων που καλλιεργούνται δεν φαίνεται στα στοιχεία που έχει στη διάθεση της η Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης της Περιφερειακής Ενότητας Ευβοίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος και από όπου έλαβα τα στοιχεία για την εργασία αυτή.

Είναι λογικό να υποθέσουμε ότι ένα μέρος από αυτές τις καλλιεργούμενες εκτάσεις βρίσκεται σε στάδιο αγραναπαύσεως, ειδικά οι εκτάσεις όπου την προηγούμενη χρονιά είχε γίνει καλλιέργεια κρεμμυδιών, σκόρδων και πράσων.

Όσον αφορά τις συνολικές καλλιέργειες όλων των σιτηρών παρατηρείται μια μεγάλη μείωση κατά 655,1 εκτάρια από το 2003 έως το 2016 κάτι που εξισορροπείται με την παραγωγή πατάτας που αυξήθηκε σημαντικά κατά 622,3 εκτάρια από το 2003 έως το 2016.

Αναφορικά με τις παραγωγές των λαχανικών ειδών βλέπουμε ότι η παραγωγή έχουν στραφεί προς την καλλιέργεια προϊόντων καταλλήλων για πώληση στις λαϊκές αγορές με έμφαση στα φυλλώδη λαχανικά ενώ έχει αυξηθεί και η ποικιλομορφία στα είδη που παράγονται. Συνεχίζεται επίσης και η παραγωγή οσπρίων και χορταρικών στη Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων

3.2. Φυτά Μεγάλης Καλλιέργειας και Λαχανώδεις Καλλιέργειες ανά κοινότητα. στη Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων

3.2.1. Δημοτική κοινότητα Ψαχνών

Πίνακας 16		
Εκτάσεις (σε εκτάρια) με Φυτά Μεγάλης Καλλιέργειας και Λαχανώδεις Καλλιέργειες στη δημοτική κοινότητα Ψαχνών		
Είδος καλλιέργειας	Έτος 2003	Έτος 2016
Αγγούρι	5,2	3,62
Άνηθος		2,12
Αραβόσιτος		1,23
Αρακάς	5,5	0,72
Βλίτα		0,36
Καρότα		36,58
Καρπούζια	30	6,67
Καυκαλήθρα		0,03
Κολοκύθια	19	5,15
Κουκιά	12	4
Κουνουπίδια	6	10,91
Κρεμμύδια/Σκόρδα χλωρά	6	3,1
Κρεμμύδια ξερά	75	17,6
Λαθούρια (Φάβα)	0,3	

Είδος καλλιέργειας	Έτος 2003	Έτος 2016
Λάχανα	215	51,29
Μαϊντανός		1,54
Μάραθος (Φινόκιο)		1,52
Μαρούλια	18	24,02
Μελιτζάνες	12	2,08
Μηδική	70	
Μπάμια	80	17,82
Μπρόκολο		8,82
Μυρώνια		0,02
Ντομάτα	20,8	5,04
Πατάτες (άνοιξης & φθινοπώρου)	650	884,6
Πεπόνια	20	1
Πιπεριές	22	4,25
Πράσα		3,78
Ραδίκια		0,26
Ραπανάκια		0,06
Ρεβίθια		4,6
Ρόκα		0,08
Σέλερυ		0,35
Σέλινο		1,09
Σέσκουλα		0,07
Σιτάρι	510	205
Σκόρδα ξερά		12,06
Σπανάκι	4,5	3,07
Τεύτλα	3,5	2

Είδος καλλιέργειας	Έτος 2003	Έτος 2016
Φασολάκια		3,23
Φασόλια Ξερά	23	4,67
Σύνολο Εκτάσεων	1807,8	1334,41

Στη δημοτική κοινότητα Ψαχνών βάσει του παραπάνω πίνακα (Πίνακας 16) παρατηρούμε μια πολύ μεγάλη μείωση της καλλιεργούμενης έκτασης από το 2003 έως το 2016 , βάσει των στοιχείων που έχουν δηλώσει οι παραγωγοί στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας. Αυτό μπορεί να οφείλεται είτε στην δημιουργία και ανάπτυξη καινούργιων ελαιώνων (68,19 εκτάρια αυξήθηκε η έκταση των δενδρωδών καλλιεργειών το 2016), είτε στο γεγονός ότι ένα μέρος από αυτές τις εκτάσεις βρίσκεται σε στάδιο αγρανάπαυσης, είτε ότι οι παραγωγοί δεν δηλώνουν τις εκτάσεις και το είδος της καλλιέργειας τους στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας λόγω των μικρών εκτάσεων που καλλιεργούν.

Παρατηρούμε βάσει των στοιχείων του παραπάνω πίνακα (Πίνακας 16) μια μεγάλη αύξηση της έκτασης όπου καλλιεργούνται κουνουπίδια, μαρούλια και πατάτες με παράλληλη μείωση των εκτάσεων σιταριού. Παρατηρούμε επίσης ότι το 2016 καλλιεργούνται περισσότερα είδη λαχανικών σε σχέση με το 2003. Η καλλιέργεια της πατάτας είναι το κυριότερο είδος καλλιέργειας και καταλαμβάνει το 66,29% των καλλιεργούμενων εκτάσεων, ακολουθούμενη από το σιτάρι που καταλαμβάνει το 15,36% των καλλιεργούμενων εκτάσεων. Η καλλιέργεια της μηδικής έχει σταματήσει, ενώ παρατηρείται μεγάλη μείωση στις εκτάσεις που καλλιεργούνται καρπούζια, κολοκύθια, κρεμμύδια ξερά, λάχανα, μπάμια, ντομάτα, πεπόνια, πιπεριές και φασόλια ξερά.

3.2.2. Τοπική κοινότητα Αγίας Σοφίας

Πίνακας 17		
Εκτάσεις (σε εκτάρια) με Φυτά Μεγάλης Καλλιέργειας και Λαχανώδεις Καλλιέργειες στην τοπική κοινότητα Αγίας Σοφίας		
Είδος καλλιέργειας	Έτος 2003	Έτος 2016
Αγγούρι	0,2	
Αρακάς	0,4	
Καρότα		1

Είδος καλλιέργειας	Έτος 2003	Έτος 2016
Κολοκύθια	0,5	
Κουνουπίδια		1
Κρεμμύδια/Σκόρδα χλωρά	0,2	
Μαρούλια		0,3
Μελιτζάνες	0,4	
Ντομάτες	2	
Πιπεριές	0,3	
Ραδίκια		0,3
Σκόρδα ξερά		1
Φασολάκια	0,5	
Σύνολο Εκτάσεων	4,5	3,6

Βάσει του παραπάνω πίνακα (πίνακας 17) παρατηρούμε ότι στην τοπική κοινότητα Αγίας Σοφίας μια μείωση της έκτασης που καλλιεργείται το 2003 έως το 2016. Αυτό μπορεί να οφείλεται είτε στο γεγονός ότι ένα μέρος από αυτές τις εκτάσεις βρίσκεται σε στάδιο αγρανάπauσης, είτε στο γεγονός ότι οι παραγωγοί δεν δηλώνουν τις εκτάσεις και το είδος της καλλιέργειας τους στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας λόγω των μικρών εκτάσεων που καλλιεργούν και δεν φαίνονται στα στοιχεία αυτά.

Παρατηρούμε ότι οι καλλιέργειες του 2016 είναι διαφορετικού είδους από αυτές του 2003, με εξαίρεση την καλλιέργεια των σκόρδων η οποία το 2016 αυξήθηκε σε έκταση ενώ και η παραγωγή στράφηκε στα ξερά σκόρδα από τα χλωρά του 2003.

3.2.3. Τοπική κοινότητα Ατταλης

Πίνακας 18		
Εκτάσεις (σε εκτάρια) με Φυτά Μεγάλης Καλλιέργειας και Λαχανώδεις Καλλιέργειες στην τοπική κοινότητα Ατταλης		
Είδος καλλιέργειας	Έτος 2003	Έτος 2016
Αγγούρι		0,3
Άνηθος		0,05
Αραβόσιτος	4	
Βίκος	13,5	
Βλίτα		0,02
Βρώμη	9	8
Καρότα		0,2
Καρπούζια		0,1
Κολοκύθια		0,3
Κουκιά	1,5	0,05
Κουνουπίδια		0,21
Κρεμμύδια/Σκόρδα χλωρά		0,2
Κριθάρι	46	48
Λάχανα		0,4
Μαϊντανός		0,04
Μαρούλια		0,21
Μελιτζάνες	0,1	0,1
Μπάμια	0,1	0,15
Μπρόκολο		0,55
Ντομάτα	0,3	0,15

Είδος καλλιέργειας	Έτος 2003	Έτος 2016
Πατάτα		5
Πεπόνια		0,1
Πιπεριές		0,25
Πράσα		0,2
Ρεβίθια	7	
Ρόκα		0,02
Σέλινο		0,07
Σιτάρι	21	20
Σκόρδα ξερά		0,05
Σπανάκι		0,15
Φασολάκια	0,2	0,05
Σύνολο Εκτάσεων	102,7	84,92

Στην τοπική κοινότητα Άτταλης παρατηρούμε μια μείωση της καλλιεργήσιμης έκτασης από το 2003 έως το 2016 (πίνακας 18). Αυτό μπορεί να οφείλεται είτε στο γεγονός ότι ένα μέρος από αυτές τις εκτάσεις βρίσκεται σε στάδιο αγρανάπαυσης, είτε στο γεγονός ότι οι παραγωγοί δεν δηλώνουν τις εκτάσεις και το είδος της καλλιέργειας τους στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας λόγω των μικρών εκτάσεων που καλλιεργούν και δεν φαίνονται στα στοιχεία αυτά.

Βάσει των στοιχείων του παραπάνω πίνακα (Πίνακας 18) παρατηρούμε πως για το 2016 η καλλιέργεια του αραβόσιτου, του βίκου και των ρεβιθιών έχει σταματήσει, ενώ παρατηρείται μεγάλη μείωση στις εκτάσεις που καλλιεργούνται κουκιά.

Παρατηρείται μία μεγάλη αύξηση της ποικιλομορφίας στα είδη που παράγονται το 2016 σε σχέση με το 2003, κάτι που συμφωνεί με την στροφή των παραγωγών προς την τροφοδοσία των λαϊκών αγορών της περιοχής (Χαλκίδα, Νέα Αρτάκη, Ψαχνά και πιθανώς Αθήνα).

3.2.4. Τοπική κοινότητα Καμαρίτσας

Πίνακας 19		
Εκτάσεις (σε εκτάρια) με Φυτά Μεγάλης Καλλιέργειας και Λαχανώδεις Καλλιέργειες στην τοπική κοινότητα Καμαρίτσας		
Είδος καλλιέργειας	Έτος 2003	Έτος 2016
Αγγούρι		0,06
Αραβόσιτος	2,7	
Βίκος	9,5	
Βλίτα		0,05
Καρότα		0,5
Κουκιά	5	
Κουνουπίδια		0,25
Κρεμμύδια ξερά	1	
Κριθάρι	41	40
Λάχανα		0,6
Μαρούλια		0,5
Μελιτζάνες		0,08
Μπρόκολο		0,25
Ντομάτα	2	0,5
Πιπεριές		0,08
Πράσα		0,1
Ρεβίθια	0,8	
Σέλερυ		0,2
Σιτάρι	55	50
Σκόρδα ξερά	1,5	0,2
Φασολάκια	1	0,15

Είδος καλλιέργειας	Έτος 2003	Έτος 2016
Φασόλια Ξερά	1,5	0,3
Σύνολο Εκτάσεων	121	93,82

Βάσει των στοιχείων του πίνακα 19, στην τοπική κοινότητα Καμαρίτσας βλέπουμε μια μείωση της καλλιεργήσιμης έκτασης από το 2003 έως το 2016 Αυτό μπορεί να οφείλεται είτε στο γεγονός ότι ένα μέρος από αυτές τις εκτάσεις βρίσκεται σε στάδιο αγρανάπαυσης, είτε στο γεγονός ότι οι παραγωγοί δεν δηλώνουν τις εκτάσεις και το είδος της καλλιέργειας τους στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας λόγω των μικρών εκτάσεων που καλλιεργούν και δεν φαίνονται στα στοιχεία αυτά.

Παρατηρούμε πως το 2016 η καλλιέργεια του αραβόσιτου, του βίκου, των κουκιών, των ξερών κρεμμυδιών και των ρεβιθιών έχει σταματήσει. Παρατηρείται επίσης μεγάλη μείωση στις εκτάσεις που καλλιεργούνται ντομάτα, ξερά σκόρδα, φασολάκια και φασόλια ξερά.

Παρόλα αυτά βλέπουμε μία μεγάλη αύξηση της ποικιλομορφίας στα είδη που παράγονται το 2016 σε σχέση με το 2003, κάτι που συμφωνεί με την στροφή των παραγωγών προς την τροφοδοσία των λαϊκών αγορών της περιοχής (Χαλκίδα, Νέα Αρτάκη, Ψαχνά και πιθανώς Αθήνα).

3.2.5. Τοπική κοινότητα Καστέλλας

Πίνακας 20		
Εκτάσεις (σε εκτάρια) με Φυτά Μεγάλης Καλλιέργειας και Λαχανώδεις Καλλιέργειες στην τοπική κοινότητα Καστέλλας		
Είδος καλλιέργειας	Έτος 2003	Έτος 2016
Αγγούρι	1	1,01
Άνηθος		0,23
Αραβόσιτος	1	0,08
Αρακάς		0,2
Βλίτα		0,29
Βρώμη		27,6

Είδος καλλιέργειας	Έτος 2003	Έτος 2016
Καρότα	10	11,07
Καρπούζια		0,3
Καυκαληθρα		0,01
Κολοκύθια	3	1,04
Κουκιά	15	0,1
Κουνουπίδια	20	3,5
Κρεμμύδια/Σκόρδα χλωρά	16	0,52
Κρεμμύδια ξερά	9	0,09
Κριθάρι	54	116,9
Λάχανα	95	5,01
Μαϊντανός		0,18
Μάραθος (φινόκιο)		0,03
Μαρούλια	15	7,28
Μελιτζάνες	5	0,28
Μπάμια	60	0,93
Μπρόκολο		1,05
Μυρώνια		0,01
Ντομάτα	6	0,51
Πατάτες (άνοιξης & φθινοπώρου)	415	556,4
Πεπόνια	2	0,03
Πιπεριές	8	0,36
Πράσα	2	0,88
Ραδίκια	3	1,27
Ραπανάκια		0,01
Ρεβίθια	0,3	

Είδος καλλιέργειας	Έτος 2003	Έτος 2016
Σέλινο		0,38
Σέσκουλα		0,01
Σιτάρι	75	60
Σκόρδα ξερά	20	1,48
Σπανάκι	10	0,42
Τεύτλα	3	0,49
Φασολάκια	7	0,5
Φασόλια Ξερά	10	0,05
Σύνολο Εκτάσεων	865,3	800,5

Στην τοπική κοινότητα Καστέλλας παρατηρούμε μια μείωση της καλλιεργήσιμης έκτασης από το 2003 έως το 2016 (πίνακας 20). Αυτό μπορεί να οφείλεται είτε στο γεγονός ότι ένα μέρος από αυτές τις εκτάσεις βρίσκεται σε στάδιο αγρανάπαυσης, είτε στο γεγονός ότι οι παραγωγοί δεν δηλώνουν τις εκτάσεις και το είδος της καλλιέργειας τους στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας λόγω των μικρών εκτάσεων που καλλιεργούν και δεν φαίνονται στα στοιχεία αυτά.

Παρατηρούμε ότι η καλλιέργεια της πατάτας και του κριθαριού έχει αυξηθεί σημαντικά ενώ έχει εμφανιστεί και η καλλιέργεια της βρώμης, ενώ σημαντική μείωση παρουσιάζουν οι καλλιέργειες των κουκιών, των κουνουπιδιών, των κρεμμυδιών και των σκόρδων (χλωρών και ξερών), των λάχανων, των μπαμιών, της ντομάτας, της πιπεριάς, του σπανακιού και των φασολιών (χλωρών και ξηρών).

Βάσει των στοιχείων του παραπάνω πίνακα (Πίνακας 18) παρατηρούμε πως για το 2016 η καλλιέργεια των ρεβιθιών έχει σταματήσει, ενώ παρατηρείται μια μικρή αύξηση στις εκτάσεις που καλλιεργούνται καρότα.

Παρατηρείται και σε αυτή την τοπική κοινότητα αύξηση της ποικιλομορφίας στα είδη που παράγονται το 2016 με αυτά του 2003, κάτι που συμφωνεί με την στροφή των παραγωγών προς την τροφοδοσία των λαϊκών αγορών της περιοχής (Χαλκίδα, Νέα Αρτάκη, Ψαχνά και πιθανώς Αθήνα).

3.2.6. Τοπική κοινότητα Κοντοδεσποτίου

Πίνακας 21		
Εκτάσεις (σε εκτάρια) με Φυτά Μεγάλης Καλλιέργειας και Λαχανώδεις Καλλιέργειες στην τοπική κοινότητα Κοντοδεσποτίου		
Είδος καλλιέργειας	Έτος 2003	Έτος 2016
Αγγούρι	0,1	
Βίκος	0,1	
Κουκιά	0,3	2
Κριθάρι	5,5	5
Μελιτζάνες	0,1	
Μπάμια	0,1	
Ντομάτα	0,3	
Πατάτες (άνοιξης & φθινοπώρου)	0,2	1
Πεπόνια	0,1	
Σιτάρι	3,8	4,3
Φασολάκια	0,1	
Φασόλια Ξερά	1	0,5
Σύνολο Εκτάσεων	11,7	12,8

Στην τοπική κοινότητα Κοντοδεσποτίου παρατηρούμε μια μικρή αύξηση της έκτασης που καλλιεργείται το 2016 σε σχέση με την έκταση του 2003 (πίνακας 21) βάσει των στοιχείων που έχουν δηλωθεί από τους παραγωγούς στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας το 2016.

Επίσης παρατηρούμε αύξηση στις καλλιεργήσιμες εκτάσεις κουκιών, πατατών και σιταριού με ταυτόχρονη μείωση στις καλλιεργήσιμες εκτάσεις κριθαριού και ξερών φασολιών.

Παράλληλα παρατηρούμε ότι το 2016 έχει μειωθεί και το εύρος της ποικιλίας των παραγομένων ειδών σε σχέση με το 2003.

3.2.7. Τοπική κοινότητα Κυπαρισσίου

Πίνακας 22		
Εκτάσεις (σε εκτάρια) με Φυτά Μεγάλης Καλλιέργειας και Λαχανώδεις Καλλιέργειες στην τοπική κοινότητα Κυπαρισσίου		
Είδος καλλιέργειας	Έτος 2003	Έτος 2016
Αραβόσιτος	2	
Βίκος	11	
Κουκιά	6	3
Κρεμμύδια ξερά	0,5	
Κριθάρι	23	23
Ντομάτα	1	2
Ρεβίθια	1	
Σιτάρι	20	21
Φασολάκια	1	2
Φασόλια Ξερά	2	3
Σύνολο Εκτάσεων	67,5	54

Στην τοπική κοινότητα Κυπαρισσίου παρατηρούμε μια μείωση της καλλιεργούμενης έκτασης το 2016 σε σχέση με την έκταση του 2003 (πίνακας 22) βάσει των στοιχείων που έχουν δηλωθεί από τους παραγωγούς στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας το 2016. Η μείωση αυτή μπορεί να οφείλεται είτε στο γεγονός ότι ένα μέρος από αυτές τις εκτάσεις βρίσκεται σε στάδιο αγρανάπαυσης, είτε στο γεγονός ότι οι παραγωγοί δεν δηλώνουν τις εκτάσεις και το είδος της καλλιέργειας τους στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας λόγω των μικρών εκτάσεων που καλλιεργούν και δεν φαίνονται στα στοιχεία αυτά.

Επίσης παρατηρούμε μείωση στις καλλιεργήσιμες εκτάσεις κουκιών, με ταυτόχρονη αύξηση στις καλλιεργήσιμες εκτάσεις ντομάτας, σιταριού και φασολιών (χλωρών και ξερών). Παρατηρούμε πως για το 2016 η καλλιέργεια του αραβόσιτου, του βίκου, των ξερών κρεμμυδιών και των ρεβιθιών έχει σταματήσει.

Παράλληλα παρατηρούμε ότι το 2016 έχει μειωθεί και το εύρος της ποικιλίας των καλλιεργούμενων ειδών σε σχέση με το 2003.

3.2.8. Τοπική κοινότητα Μακρυκάπας

Πίνακας 23		
Εκτάσεις (σε εκτάρια) με Φυτά Μεγάλης Καλλιέργειας και Λαχανώδεις Καλλιέργειες στην τοπική κοινότητα Μακρυκάπας		
Είδος καλλιέργειας	Έτος 2003	Έτος 2016
Βίκος	20	
Βλίτα		0,2
Βρώμη		18
Κολοκύθια	1	0,02
Κουκιά	2	3,85
Κουνουπίδια	1,5	
Κρεμμύδια ξερά	0,5	
Κριθάρι	48,5	50
Λάχανα	5	
Μαρούλια		0,8
Μελιτζάνες	1,5	
Μπάμια	2	
Ντομάτα	3	0,2
Πατάτες (άνοιξης & φθινοπώρου)	35	45
Πιπεριές	1	
Σιτάρι	90	32
Φασολάκια	1,5	0,32
Φασόλια Ξερά	1,5	
Σύνολο Εκτάσεων	214	150,39

Στην τοπική κοινότητα Μακρυκάπας παρατηρούμε μια μείωση της καλλιεργούμενης έκτασης το 2016 σε σχέση με την έκταση του 2003 (πίνακας 23) βάσει των στοιχείων που έχουν δηλωθεί από τους παραγωγούς στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας το 2016. Η μείωση αυτή μπορεί να οφείλεται είτε στο γεγονός ότι ένα μέρος από αυτές τις εκτάσεις βρίσκεται σε στάδιο αγρανάπαυσης, είτε στο γεγονός ότι οι παραγωγοί δεν δηλώνουν τις εκτάσεις και το είδος της καλλιέργειας τους στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας λόγω των μικρών εκτάσεων που καλλιεργούν και δεν φαίνονται στα στοιχεία αυτά.

Βάσει του πίνακα παρατηρούμε μείωση στις καλλιεργήσιμες εκτάσεις κολοκυθιών, ντομάτας, σιταριού και στα φασολάκια με ταυτόχρονη αύξηση στις καλλιεργήσιμες εκτάσεις κουκιών, κριθαριού και πατάτας. Παρατηρούμε πως έχει σταματήσει το 2016 η καλλιέργεια του βίκου, των κουνουπιδιών, των ξερών κρεμμυδιών, των λάχανων, της μελιτζάνας, της μπάμινας, της πιπεριάς και των ξερών φασολιών. Επίσης το 2016 παρατηρούμε την εμφάνιση της καλλιέργειας των βλίκων, της βρώμης και των μαρουλιών.

3.2.9. Τοπική κοινότητα Νεροτριβιάς

Πίνακας 24		
Εκτάσεις (σε εκτάρια) με Φυτά Μεγάλης Καλλιέργειας και Λαχανώδεις Καλλιέργειες στην τοπική κοινότητα Νεροτριβιάς		
Είδος καλλιέργειας	Έτος 2003	Έτος 2016
Αραβόσιτος	1,7	
Βίκος	2	
Βρώμη	8	10
Κολοκύθια	1	
Κουκιά	1,2	0,5
Κουνουπίδια	0,2	
Λαθούρια (Φάβα)	2	2
Κρεμμύδια/Σκόρδα χλωρά	0,5	
Κρεμμύδια ξερά	1	
Κριθάρι	16	17
Λάχανα	1	

Είδος καλλιέργειας	Έτος 2003	Έτος 2016
Μαρούλια	0,6	
Μελιτζάνες	0,5	0,02
Μπάμια	0,2	0,02
Ντομάτα	1	0,02
Πατάτες (άνοιξης & φθινοπώρου)	2,5	4
Πιπεριές	0,2	
Σιτάρι	10	12
Σπανάκι	0,1	
Τριφύλλια	5	
Φασολάκια	1	0,02
Φασόλια Ξερά	2	
Φράουλα		0,02
Σύνολο Εκτάσεων	57,7	45,6

Βάσει των στοιχείων του παραπάνω πίνακα (πίνακας 24), παρατηρούμε μια μείωση της καλλιεργούμενης έκτασης στην τοπική κοινότητα Νεροτριβιάς για το 2016 σε σχέση με την έκταση του 2003. Η μείωση αυτή μπορεί να οφείλεται είτε στο γεγονός ότι ένα μέρος από αυτές τις εκτάσεις βρίσκεται σε στάδιο αγρανάπαυσης, είτε στο γεγονός ότι οι παραγωγοί δεν δηλώνουν τις εκτάσεις και το είδος της καλλιέργειας τους στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας λόγω των μικρών εκτάσεων που καλλιεργούν και δεν φαίνονται στα στοιχεία αυτά.

Επίσης παρατηρούμε μείωση στις καλλιεργήσιμες εκτάσεις κουκιών, μελιτζάνας, μπάμιας, ντομάτας, σιταριού και στα φασολάκια με ταυτόχρονη αύξηση στις καλλιεργήσιμες εκτάσεις της βρώμης, του κριθαριού, της πατάτας και του σιταριού. Παρατηρούμε πως για το 2016 η καλλιέργεια του αραβόσιτου, του βίκου, κολοκυθιών των κρεμμυδιών (χλωρών και ξερών), των λάχανων, των μαρουλιών, της πιπεριάς, του σπανακιού, του τριφυλλιού και των ξερών φασολιών έχει σταματήσει. Επίσης βλέπουμε πως υπάρχει μια νέα καλλιέργεια το 2016 σε σχέση με το 2003 και αυτή είναι η καλλιέργεια της φράουλας.

Παράλληλα παρατηρούμε ότι το 2016 έχει μειωθεί το εύρος της ποικιλίας των καλλιεργούμενων ειδών σε σχέση με το 2003.

3.2.10. Τοπική κοινότητα Παγώντα

Πίνακας 25		
Εκτάσεις (σε εκτάρια) με Φυτά Μεγάλης Καλλιέργειας και Λαχανώδεις Καλλιέργειες στην τοπική κοινότητα Παγώντα		
Είδος καλλιέργειας	Έτος 2003	Έτος 2016
Αραβόσιτος	2	
Κουκιά	1,2	
Κρεμμύδια ξερά	0,4	
Κριθάρι	1,5	2,4
Μπάμια		1,5
Ντομάτα	0,2	0,4
Φασολάκια	0,5	0,2
Φασόλια Ξερά	0,8	0,5
Σύνολο Εκτάσεων	6,6	5

Στην τοπική κοινότητα Παγώντα παρατηρούμε μια μείωση της ήδη πολύ μικρής καλλιεργούμενης έκτασης το 2016 σε σχέση με την έκταση του 2003 (πίνακας 25). Η μείωση αυτή μπορεί να οφείλεται είτε στο γεγονός ότι ένα μέρος από αυτές τις εκτάσεις βρίσκεται σε στάδιο αγρανάπαυσης, είτε στο γεγονός ότι οι παραγωγοί δεν δηλώνουν τις εκτάσεις και το είδος της καλλιέργειας τους στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας λόγω των μικρών εκτάσεων που καλλιεργούν και δεν φαίνονται στα στοιχεία αυτά.

Βάσει του πίνακα παρατηρούμε μείωση στις καλλιεργήσιμες εκτάσεις στα φασόλια (χλωρά και ξερά) με ταυτόχρονη αύξηση στις καλλιεργήσιμες εκτάσεις κριθαριού και ντομάτας. Παρατηρούμε πως το 2016 δεν έχει γίνει καλλιέργεια του αραβόσιτου, των κουκιών και των ξερών κρεμμυδιών. Επίσης το 2016 παρατηρούμε την εμφάνιση της καλλιέργειας της μπάμιας.

3.2.11. Τοπική κοινότητα Πολιτικών

Πίνακας 26		
Εκτάσεις (σε εκτάρια) με Φυτά Μεγάλης Καλλιέργειας και Λαχανώδεις Καλλιέργειες στην τοπική κοινότητα Πολιτικών		
Είδος καλλιέργειας	Έτος 2003	Έτος 2016
Αραβόσιτος	1	
Βίκος	2,5	
Βρώμη	1	12,5
Καρότα	2	5,3
Καρπούζια	1	
Κολοκύθια	1	
Κουκιά	4,5	1
Κουνουπίδια	2	
Κρεμμύδια/Σκόρδα χλωρά	6,5	0,4
Κρεμμύδια ξερά	2	0,1
Κριθάρι	75	82
Λάχανα	22	8
Μαρούλια	3	1,5
Μελιτζάνες	1	0,1
Μηδική	10	
Μπάμια	25	4
Ντομάτα	3	1,2
Πατάτες (άνοιξης & φθινοπώρου)	45	60
Πεπόνια	0,5	
Πιπεριές	1	0,25

Είδος καλλιέργειας	Έτος 2003	Έτος 2016
Ραδίκια	0,5	
Σιτάρι	85	50
Σκόρδα ξερά	10	0,29
Σπανάκι	0,5	
Τεύτλα	1	0,06
Φασολάκια	0,5	
Φασόλια Ξερά	5	2
Σύνολο Εκτάσεων	311,5	228,7

Βάσει των στοιχείων του παραπάνω πίνακα (πίνακας 26), παρατηρούμε μια μείωση της καλλιεργούμενης έκτασης στην τοπική κοινότητα Πολιτικών για το 2016 σε σχέση με την έκταση του 2003. Η μείωση αυτή μπορεί να οφείλεται είτε στο γεγονός ότι ένα μέρος από αυτές τις εκτάσεις βρίσκεται σε στάδιο αγρανάπαυσης, είτε στο γεγονός ότι οι παραγωγοί δεν δηλώνουν τις εκτάσεις και το είδος της καλλιέργειας τους στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας λόγω των μικρών εκτάσεων που καλλιεργούν και δεν φαίνονται στα στοιχεία αυτά.

Για το 2016 παρατηρούμε μείωση στις καλλιεργούμενες εκτάσεις των κουκιών, στα χλωρά κρεμμυδάκια, στα ξερά κρεμμύδια, στα λάχανα, στα μαρούλια, στις μελιτζάνες, στις μπάμιες, στις ντομάτες, στις πιπεριές στο σιτάρι, στα ξερά σκόρδα, στα τεύτλα και στα ξερά φασόλια. Παράλληλα έχουμε αύξηση στις καλλιεργήσιμες εκτάσεις της βρώμης, των καρότων, του κριθαριού και της πατάτας.

Παρατηρούμε πως το 2016 η καλλιέργεια του αραβόσιτου, του βίκου, των καρπουζιών, των κολοκυθιών, των κουνουπιδιών, της μηδικής, των πεπονιών, των ραδικιών των χλωρών φασολιών έχει σταματήσει.

Παράλληλα παρατηρούμε ότι το 2016 έχει μειωθεί το εύρος της ποικιλίας των καλλιεργούμενων ειδών σε σχέση με το 2003.

3.2.12. Τοπική κοινότητα Σταυρού

Πίνακας 27		
Εκτάσεις (σε εκτάρια) με Φυτά Μεγάλης Καλλιέργειας και Λαχανώδεις Καλλιέργειες στην τοπική κοινότητα Σταυρού		
Είδος καλλιέργειας	Έτος 2003	Έτος 2016
Αραβόσιτος	3	
Βίκος	10	
Κολοκύθια	0,2	
Κουκιά	2	2
Κρεμμύδια/Σκόρδα χλωρά	0,2	
Κρεμμύδια ξερά	0,5	
Κριθάρι	34	30
Μαρούλια		1
Μελιτζάνες	0,2	
Μπάμια	0,2	0,8
Ντομάτα	1,5	1,31
Πεπόνια		0,1
Πιπεριές		0,3
Ρεβίθια	0,6	
Σιτάρι	35	34
Φασολάκια	1	0,5
Φασόλια Ξερά	1,8	0,45
Σύνολο Εκτάσεων	90,2	70,46

Στην τοπική κοινότητα Σταυρού παρατηρούμε μια μείωση της έκτασης που καλλιεργείται το 2016 σε σχέση με την έκταση του 2003 (πίνακας 27) βάσει των στοιχείων που έχουν δηλωθεί από τους παραγωγούς στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας το 2016.

Για το 2016 παρατηρούμε μείωση στις καλλιεργούμενες εκτάσεις του κριθαριού, της ντομάτας, του σιταριού και στα φασόλια (ξηρά και χλωρά). Παράλληλα έχουμε αύξηση στις καλλιεργήσιμες εκτάσεις της μπάμιας.

Επίσης παρατηρούμε πως το 2016 η καλλιέργεια του αραβόσιτου, του βίκου, των κολοκυθιών, των κρεμμυδιών (ξηρών και χλωρών), της μελιτζάνας και των ρεβιθιών έχει σταματήσει. Βλέπουμε όμως ότι έχουν ξεκινήσει νέες καλλιέργειες μαρουλιών, πεπονιών και πιπεριών.

Παράλληλα παρατηρούμε ότι το 2016 και σε αυτή την τοπική κοινότητα έχει μειωθεί η ποικιλία των παραγομένων ειδών σε σχέση με το 2003.

3.2.13. Τοπική κοινότητα Τριάδας

Πίνακας 28		
Εκτάσεις (σε εκτάρια) με Φυτά Μεγάλης Καλλιέργειας και Λαχανώδεις Καλλιέργειες στην τοπική κοινότητα Τριάδος		
Είδος καλλιέργειας	Έτος 2003	Έτος 2016
Αγγούρι	15	6,32
Άνηθος		0,4
Αραβόσιτος		0,31
Αρακάς	15	1,83
Βίκος	13	
Βλίτα		0,15
Καρότα	120	28,95
Καρπούζια	15	0,7
Καυκαλήθρα		0,03
Κολοκύθια	40	3,96
Κοκκάρι	1	
Κουκιά	30	10,91
Κουνουπίδια	30	11,22

Είδος καλλιέργειας	Έτος 2003	Έτος 2016
Κρεμμύδια/Σκόρδα χλωρά	33	1,03
Κρεμμύδια ξερά	18	2,22
Κριθάρι	104	180
Λάχανα	220	93
Μαϊντανός		0,39
Μαρούλια	70	38,02
Μελιτζάνες	2	1,15
Μηδική	6	
Μπάμια	8	11,72
Μπρόκολο		15,76
Μυρώνια		0,02
Ντομάτα	20	7,16
Πατάτες (άνοιξης & φθινοπώρου)	630	844
Πεπόνια	6	0,65
Πιπεριές	15	3,58
Πράσα		4,29
Ραδίκια	6	2,83
Ραπανάκια		0,02
Ρεβίθια	2	0,35
Ρόκα		0,03
Σέλερυ		2,66
Σέλινο		1,13
Σέσκουλα		0,03
Σιτάρι	600	240
Σκόρδα ξερά		2,58

Είδος καλλιέργειας	Έτος 2003	Έτος 2016
Σπανάκι	25	2,99
Τεύτλα	2	1,76
Φασολάκια	28	13,47
Φασόλια Ξερά	6	1,08
Σύνολο Εκτάσεων	2080	1536,7

Βάσει των στοιχείων του παραπάνω πίνακα (πίνακας 28), παρατηρούμε μια μεγάλη μείωση της καλλιεργούμενης έκτασης στην τοπική κοινότητα Τριάδας για το 2016 σε σχέση με την έκταση του 2003. Η μείωση αυτή μπορεί να οφείλεται είτε στο γεγονός ότι ένα μέρος από αυτές τις εκτάσεις βρίσκεται σε στάδιο αγρανάπαυσης, είτε στο γεγονός ότι οι παραγωγοί δεν δηλώνουν τις εκτάσεις και το είδος της καλλιέργειας τους στην Ε.Α.Σ. Ευβοίας λόγω των μικρών εκτάσεων που καλλιεργούν και δεν φαίνονται στα στοιχεία αυτά.

Για το 2016 παρατηρούμε μείωση στις καλλιεργήσιμες εκτάσεις των περισσότερων ειδών που καλλιεργήθηκαν το 2003, με εξαίρεση τις καλλιεργήσιμες εκτάσεις του κριθαριού, της μπάμιας και της πατάτας. Επίσης παρατηρούμε πως το 2016 υπάρχει μία μεγάλη αύξηση της ποικιλομορφίας στα είδη που παράγονται το 2016 σε σχέση με το 2003, κάτι που συμφωνεί με την στροφή των παραγωγών προς την τροφοδοσία των λαϊκών αγορών της περιοχής (Χαλκίδα, Νέα Αρτάκη, Ψαχνά και πιθανώς Αθήνα).

Κεφάλαιο 4^ο. Προτάσεις Βελτίωσης

4.1. Προτάσεις Βελτίωσης για τις Δενδρώδεις Καλλιέργειες

Οι κυριότερες δενδρώδεις καλλιέργειες σε σειρά οικονομικής σπουδαιότητας στον Δήμο Μεσσαπίων είναι η Ελιά, η Φιστικιά και το Αμπέλι

4.1.1. Ελιά

Μεγάλο μέρος της καλλιέργειας της Ελιάς στον Δήμο Μεσσαπίων (σημερινή Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων) είναι ξερικές. Υπάρχουν όμως και αρκετές ποτιστικές καλλιέργειες. Οι ποικιλίες ελιάς που χρησιμοποιούνται στη Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων χωρίζονται σε δύο κατηγορίες. Τις ελαιοπαραγωγικές ποικιλίες και τις ποικιλίες επιτραπέζιας χρήσης.

Οι ελαιοπαραγωγικές ποικιλίες που χρησιμοποιούνται στη Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων είναι η Μεγαρείτικη, η Λαδολιά ή Θρουμπολιά, η Χονδρολιά, η Αμφίσσης, η Θασίτικη, η Κορωνέικη, το Αγουρομανάκι και το Μανάκι.

Ως ποικιλίες επιτραπέζιας χρήσης χρησιμοποιούνται η Λαδολιά ή Θρουμπολιά, η Αμφίσσης και η Μεγαρείτικη.

Οι κυριότερες καλλιεργητικές παρεμβάσεις που γίνονται από τους καλλιεργητές στους ελαιώνες αφορούν τον καθαρισμό του ελαιώνα από διάφορα ζιζάνια (είτε μέσω φρεζαρίσματος του εδάφους, είτε μέσω εφαρμογής ψεκασμού με ζιζανιοκτόνα είτε μέσω φορητού χλοοκοπτικού μηχανήματος) και του ισιώματος του εδάφους κατά το δυνατόν έτσι ώστε κατά την διάρκεια της συγκομιδής του ελαιοκάρπου να υπάρχει ευκολία πρόσβασης στα δέντρα. Στις ποτιστικές ελιές οι καλλιεργητές κατά την διάρκεια του ποτίσματος λιπαίνουν τα δέντρα μέσω του ποτιστικού συστήματος.

Μια απλή κίνηση για την βελτίωση της παραγωγής της ελιάς είναι η αφαίρεση των λαίμαργων βλαστών που φύονται στο υπέργειο τμήμα των ριζών και στα κλαδιά των ελαιόδεντρων (κολορίζα και όρθιοι βλαστοί). Μια άλλη απλή κίνηση είναι το αραίωμα των μικρότερων βλαστών στα κύρια κλαδιά για καλύτερο αερισμό του δέντρου.

Σε μια περιοχή όπου υπάρχουν πάρα πολλά ξεχασμένα από τους ιδιοκτήτες τους ελαιόδεντρα και μόνο η πρακτική του κλαδεύματος θα ‘ανακουφίσει’ το δέντρο και θα του επιτρέψει να αυξήσει την καρποφορία του. Επίσης η απομάκρυνση των κομμένων βλαστών από τα ελαιόδεντρα και η καύση τους επιβάλλονται για την προστασία των δέντρων από ανεπιθύμητους μύκητες και αρρώστιες που μπορούν να βλάψουν την παραγωγή αλλά και το ίδιο το δέντρο.

Μια άλλη κίνηση για την διαφύλαξη της παραγωγής της ελιάς είναι η εφαρμογή δακοκτονίας με τη βοήθεια τροφοπαγίδων ή φερομονικών παγίδων έτσι ώστε να

περιοριστεί όσο το δυνατόν περισσότερο η υποβάθμιση της ποιότητας του ελαιοκάρπου και κατά συνέπεια και του ελαιολάδου. Οι τροφοπαγίδες είναι απλές και οικονομικές να φτιαχτούν. Χρησιμοποιείς απλά υλικά, όπως ένα πλαστικό μπουκάλι νερού 1,5 λίτρου μαζί με το καπάκι του, στο οποίο κάνεις 4-6 μικρές τρύπες στο πάνω μέρος του μπουκαλιού με τη βοήθεια μιας πρόκας ή ενός κατσαβιδιού. Στη συνέχεια προσθέτεις το διάλυμα που χρησιμοποιείς ως δόλωμα το οποίο είναι διάλυμα θειικής αμμωνίας με νερό. Η αναλογία είναι 2 με 3 κουταλιές σούπας λίπασμα θειικής αμμωνίας διαλυμένο σε 1 λίτρο νερού. Στη συνέχεια χρησιμοποιώντας σύρμα περιβάλλουμε το στόμιο του μπουκαλιού με αυτό και κάνουμε έναν γάντζο από τον οποίο θα κρεμάσουμε την δακοπαγίδα στα κλαριά του ελαιόδεντρου. Για καλύτερη προστασία κρεμάμε από μια δακοπαγίδα σε κάθε μεγάλο ελαιόδεντρο του ελαιώνα. Οι δακοπαγίδες τοποθετούνται στις αρχές Ιουνίου και χρειάζεται τακτικός έλεγχος κάθε 4-5 ημέρες για συμπλήρωση του υγρού δολώματος.

Μία σχετικά οικονομική πρόταση βελτίωσης της παραγωγής είναι η λίπανση των ελαιόδεντρων με μικτά αζωτούχα και καλιούχα λιπάσματα που περιέχουν βορίο. Η λίπανση καλό είναι να γίνει μετά το τέλος της συγκομιδής και πριν αρχίσουν οι πολλές βροχές (Δεκέμβριος – Μάρτιος). Έτσι έχουμε το πλεονέκτημα της ενίσχυσης με θρεπτικά συστατικά των ελαιόδεντρων για τους επερχόμενους κρύους μήνες (Δεκέμβριος – μέσα Απριλίου περίπου) και την περίοδο της ανθοφορίας.

Αυτές οι απλές, βασικές και μικρού κόστους προτάσεις βελτίωσης της καλλιέργειας των ελιάς (κλάδεμα – καθαρισμός ελαιόδεντρου, λίπανση, δακοπροστασία) μπορούν να αυξήσουν το μέγεθος και την ποιότητα της παραγωγής του ελαιολάδου και να βοηθήσουν, όσους δεν ασχολούνται επαγγελματικά με τη γεωργία, να μειώσουν λίγο τα οικογενειακά τους έξοδα με το να διαθέτουν το δικό τους σπιτικό λάδι.

4.1.2. Φιστικιά

Το σύνολο της καλλιέργειας της Φιστικιάς στη Δημοτική Ενότητα Μεσσαπίων ανήκει στην ποικιλία της Φιστικιάς Αιγίνης

Τις περισσότερες εκτάσεις Φιστικιάς τις διαθέτουν επαγγελματίες αγρότες οι οποίοι έχουν κάθε συμφέρον για την όσο το δυνατόν καλύτερη ποιοτικά και ποσοτικά απόδοση της καλλιέργειας τους.

Για όσους δεν είναι επαγγελματίες αγρότες ή δεν γνωρίζουν πώς να μεγιστοποιήσουν την παραγωγή τους η καλλιέργεια της Φιστικιάς απαιτεί αρκετά ποτίσματα (6-8 φορές τα νεαρά δενδρύλλια και έως 2 φορές τα παραγωγικής ηλικίας δέντρα) με μεγάλες δόσεις νερού προσέχοντας όμως γιατί οι υπερβολικές αρδεύσεις είναι επιζήμιες, διότι μειώνουν το ποσοστό ανοίγματος των φιστικιών και προκαλούν σηψιρριζίες στα δένδρα. Το πότισμα στα φρέσκοφυτεμένα δενδρύλλια αρχίζει με τη φύτευση αυτών, ιδιαίτερα όταν το έδαφος είναι ξηρό και συνεχίζεται όλο το χρόνο.

Η αναλογία θηλυκών και αρσενικών δέντρων σε ένα Φιστικεώνα στα Ψαχνά και τις γύρω περιοχές είναι 1 αρσενικό / 5 θηλυκά στους μικρούς Φιστικεώνες, ενώ στους μεγάλης έκτασης Φιστικεώνες η αναλογία μπορεί να πέσει και στο 1 αρσενικό / 4 θηλυκά.

Το έδαφος του Φιστικεώνα πρέπει να διατηρείται καθαρό είτε με την βοήθεια μηχανικών μέσων (φρεζάρισμα) είτε μέσω ζιζανιοκτόνων έτσι ώστε κατά την διάρκεια της συγκομιδής των φιστικιών να υπάρχει ευκολία πρόσβασης στα δέντρα. Στα Ψαχνά και στην Καστέλλα, γνωρίζω έχοντας το δει ο ίδιος ότι χρησιμοποιούν κυρίως με μηχανικά μέσα τον καθαρισμό του χωραφιού (φρεζάρισμα κυρίως και χλοοκοπτικό μηχάνημα χειρός σπανιότερα).

Το κλάδεμα της φιστικιάς πρέπει να είναι ελαφρό (αφαίρεση 10-15% των κλάδων της κόμης των δένδρων), γιατί τα αυστηρά κλαδέματα αυξάνουν το ποσοστό των κλειστών καρπών. Τα πολύ αδύνατα όμως δένδρα πρέπει να κλαδεύονται αυστηρά.

Τα αρσενικά δεν κλαδεύονται, αλλά τα αφήνουμε να αναπτυχθούν σε μεγαλύτερο ύψος από τα θηλυκά, γιατί έτσι διευκολύνεται και η επικονίαση της καλλιέργειας. Αυτός είναι και ένας τρόπος να εντοπίσεις τα αρσενικά δέντρα ενός φιστικεώνα.

Η λίπανση της καλλιέργειας της Φιστικιάς πρέπει να γίνεται πάντα βάσει του τύπου του εδάφους που βρίσκεται η καλλιέργεια, την ηλικία των δέντρων της καλλιέργειας καθώς επίσης της εδαφολογικής και της φυλλοδιαγνωστικής ανάλυσης που έχει γίνει στο έδαφος και στα δέντρα.

Η συγκομιδή των φιστικιών στην περιοχή των Ψαχνών και τις γύρω περιοχές γίνεται στην συντριπτική πλειοψηφία με τον παραδοσιακό τρόπο. Δηλαδή απλώνουν στο έδαφος του Φιστικεώνα πανιά και χτυπώντας με ράβδους (τοπικά γνωστοί ως λούροι), τινάζουν τους καρπούς τους οποίους στη συνέχεια μαζεύουν, τους τσουβαλιάζουν και τους πηγαίνουν όσο το δυνατόν πιο γρήγορα στις αποφλοιωτικές μηχανές για περαιτέρω επεξεργασία.

4.1.3. Αμπέλι

Οι περισσότερες εκτάσεις Αμπελιών στον Δήμο Μεσσαπίων ανήκουν σε μη επαγγελματίες αγρότες και προορίζονται κυρίως για την δημιουργία του μούστου, του κρασιού και του τσίπουρου που χρειάζεται κάθε νοικοκυριό.

Οι ποικιλίες που καλλιεργούνται ανήκουν σε δύο κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία είναι οι οινοποιήσιμες ποικιλίες που προορίζονται για παραγωγή μούστου και κρασιού όπως οι Σαββατιανό, Φιλέρι, Αγιωργίτικο, Ροδίτης, Ροζακί, Μανδηλαριά, Μοσχάτο Αλεξανδρείας και Πετροκόριθο λευκό. Η δεύτερη κατηγορία είναι οι ποικιλίες για επιτραπέζια κατανάλωση με τις κυριότερες να είναι οι Σουλτανίνα και Μοσχάτο Αλεξανδρείας.

Οι περισσότεροι προσδοκώντας την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη παραγωγή σταφυλιών αφιερώνουν λίγο από τον χρόνο τους για να εφαρμόσουν το απαραίτητο

κλάδεμα καρποφορίας που αφορά την απομάκρυνση τμήματος των ξυλοποιημένων κληματίδων το οποίο γίνεται κατά τη διάρκεια του Φεβρουαρίου, όταν θα έχουν περάσει τα πολλά κρύα στην περιοχή. Σχετικά συνεπείς είναι και για το καλοκαιρινό κλάδεμα που περιλαμβάνει το βλαστολόγημα, το κορυφολόγημα, την αφαίρεση λαίμαργων βλαστών, τη χαραγή, το αραίωμα σταφυλιών και το ξεφύλλισμα.

Καλλιεργητικές τεχνικές που μπορούν βοηθήσουν στην αύξηση της παραγωγής είναι το θειάφισμα για την καταπολέμηση του ωιδίου κατά την περίοδο όπου οι θερμοκρασίες κυμαίνονται μεταξύ 20° C και 30° C καθώς και περιορισμένης μορφής λίπανση καθώς η αμπελοκαλλιέργεια δεν είναι απαιτητική σε λίπανση.

Φρόνιμο είναι να γίνει ψεκασμός ή φρεζάρισμα ανάμεσα στα πρέμνα με σκοπό την απομάκρυνση των ανταγωνιστικών για τα στοιχεία του εδάφους ζιζανίων. Κάποιοι αμπελοκαλλιεργητές χρησιμοποιούν χειροκίνητο μηχάνημα φρεζαρίσματος για το καθάρισμα του εδάφους ανάμεσα στα πρέμνα. Οι περισσότεροι απλα χρησιμοποιούν την τσάπα για τον καθαρισμό των πρέμνων

4.2. Προτάσεις Βελτίωσης για τα Φυτά Μεγάλης Καλλιέργειας

Όσον αφορά τις προτάσεις βελτίωσης για τα φυτά μεγάλης καλλιέργειας δεν χρειάζεται να γίνουν διότι οι περισσότεροι καλλιεργητές είναι επαγγελματίες αγρότες ή ασχολούνται με την γεωργία από την παιδική τους ηλικία και έχουν τις απαραίτητες γνώσεις και εμπειρία για να μεγιστοποιήσουν την απόδοση των καλλιεργειών τους με την παρέμβαση των γεωπόνων να γίνεται σε θέματα λίπανσης και καταπολέμησης εχθρών και ασθενειών.

4.3. Προτάσεις Βελτίωσης για τις Λαχανοκομικές Καλλιέργειες

Οι προτάσεις βελτίωσης για τις λαχανοκομικές καλλιέργειας δεν είναι απαραίτητο να γίνουν διότι οι περισσότεροι καλλιεργητές είναι είτε επαγγελματίες αγρότες είτε ασχολούνται με αυτό το αντικείμενο από την παιδική τους ηλικία και έχουν τις απαραίτητες γνώσεις και εμπειρία για να μεγιστοποιήσουν την απόδοση των καλλιεργειών τους με την παρέμβαση των γεωπόνων να γίνεται σε θέματα λίπανσης και καταπολέμησης εχθρών και ασθενειών.

Βιβλιογραφία

1. Ετήσια Γεωργική Στατιστική Ερευνά Έτους 2003 (κατά Δήμους ή Κοινότητες) Νομός Ευβοίας, Γενική Γραμματεία Διεύθυνσης Πρωτογενή Τομέα της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.).
2. Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Ευβοίας (συμπλήρωση αιτήσεων για παροχή δικαιώματος επιδότησης) Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης της Περιφερειακής Ενότητας Ευβοίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος.
3. [http:// www.geodata.gov.gr/maps/?locale=el](http://www.geodata.gov.gr/maps/?locale=el)
4. <http://www.google.gr/maps>
5. Τσιμπουκάκη Η. (2012), **Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**, Κομμουνιστική Επιθεώρηση τεύχος 6
<http://www.komep.gr/2012-teyxos-6/h-ekseliksh-ths-agrotikhs-paragogs-sthn-ellada>
6. http://www.gaiapedia.gr/gaiapedia/index.php/Ελαιοποιήσιμες_ποικιλίες [13 Δεκεμβρίου 2013]
7. http://www.gaiapedia.gr/gaiapedia/index.php/Καλλιέργεια_φιστικιάς [5 Μαΐου 2017]
8. http://www.gaiapedia.gr/gaiapedia/index.php/Καλλιέργεια_αμπελιού [8 Φεβρουαρίου 2016]
9. Ηλιόπουλος Α. (2002), **Σημειώσεις Γεωργικής Εντομολογίας & Ζωολογίας**, Καλαμάτα, σελ 118-119
10. Ηλιόπουλος Α. (2006), **ΕΙΔΙΚΗ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ των Δενδρωδών Καλλιεργειών & του Αμπελιού**, Καλαμάτα, σελ 206-208